

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ГРАДА ПАНЧЕВА 2020-2027

САДРЖАЈ

1.	УВОД.....	3
2.	ДОКУМЕНТИ ЈАВНИХ ПОЛИТИКА И ПРАВНИ ОКВИР.....	4
2.1	Међународни правни оквир.....	4
2.2	Национални стратешки оквир.....	4
2.3	Локални стратешки оквир.....	6
2.4	Законодавни оквир у области социјалне заштите.....	7
2.4.1	Национални оквир.....	7
2.4.2	Локални оквир.....	8
3.	ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА.....	9
3.1.	Демографска кретања у заједници.....	9
3.2.	Подаци о корисницима социјалне заштите.....	10
3.2.1.	Подаци о корисницима права на мере материјалне подршке која се финансирају средствима Буџета Републике Србије и Буџета града Панчева.....	10
3.2.2.	Подаци о корисницима дневних услуга у заједници.....	11
3.2.3.	Подаци о корисницима услуге подршке за самосталан живот.....	11
3.2.4.	Подаци о корисницима услуге смештаја.....	12
3.2.5.	Иновативне услуге социјалне заштите.....	13
3.3.	Институционални капацитети.....	14
3.4.	Налази и препоруке из извештаја о екстерној евалуацији Стратегије развоја социјалне заштите града Панчева 2013-2018.....	18
3.5.	SWOT анализа и кључни проблеми у области социјалне заштите.....	23
4.	ДЕФИНИСАЊЕ ЖЕЉЕНЕ ПРОМЕНЕ.....	31
4.1	Визија развоја система социјалне заштите града Панчева.....	31
4.2	Вредности и принципи система социјалне заштите града Панчева.....	31
5.	ЦИЉЕВИ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ.....	32
5.1	Општи циљ.....	32
5.2	Посебни циљеви.....	32
6.	МЕРЕ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ.....	34
7.	ПРАЋЕЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ.....	39
8.	ПРИЛОЗИ.....	40
8.1.	Прилог- Демографски подаци.....	40
8.2.	Прилог 2 – Списак учесника консултативног процеса у изради планског документа.....	47

1. УВОД

Стратегија развоја социјалне заштите града Панчева за период од 2020-2027 доноси се у складу са Законом о локалној самоуправи („Сл. гласник РС”, бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон и 47/2018) и чланом 20. који дефинише да општина преко својих органа, у складу са Уставом и законом: доноси свој статут, буџет и завршни рачун, просторни и урбанистички план и програм развоја општине, као и стратешке планове и програме локалног економског развоја. Статут града Панчева („Службени лист града Панчева” број 1/14, број 24/14, 21/2015) у члану 21. утврђује надлежност да град преко својих органа, у складу са законом, доноси програме развоја.

Стратегије развоја социјалне заштите града Панчева је плански документ којим учесници у планском систему, у складу са својим надлежностима, утврђују или разрађују већ утврђене јавне политике, а у складу са Законом о планском систему („Сл. гласник РС”, бр. 30/2018) и члановима 14 и 26.

Закон о социјалној заштити чл. 20 („Сл. гласник РС” 24/2011) дефинише улогу јединица локалне самоуправе у изради програма унапређења социјалне заштите који обухвата мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите, а који се финансирају из буџета јединице локалне самоуправе.

Стратегија развоја социјалне заштите доноси се по истеку Стратегије развоја социјалне заштите града Панчева за период 2014-2018. Изради новог планског документа претходила је евалуација резултата постигнутих реализацијом мера и активности које су планиране Стратегијом развоја социјалне заштите града Панчева 2014-2018. Евалуација је реализована кроз Програм „Мониторинг и евалуација Стратегије развоја социјалне заштите града Панчева 2014-2018, са препорукама за израду новог планског документа” од стране Покрајинског завода за социјалну заштиту. Резиме извештаја о евалуацији саставни је део овог планског документа.

У евалуацији претходног планског документа као и изради новог учествовали су бројни представници установа социјалне заштите и пружалаца услуга социјалне заштите у граду Панчеву, представници организација цивилног друштва, удружења и других установа и организација релевантних за планирање развоја система социјалне заштите у граду Панчеву.

Чланови тима за израду нацрта Стратегија социјалне заштите града Панчева 2020-2027 по решењу градоначелника града Панчева су:

- Сузана Јовановић, координатор Тима, Центар за социјални рад
- Драгана Дачић, Секретаријат за јавне службе и социјална питања ГУ града Панчева
- Ивана Ђорђевић, Секретаријат за јавне службе и социјална питања ГУ града Панчева
- Биљана Мајкић, Секретаријат за јавне службе и социјална питања ГУ града Панчева
- Татјана Медић, Секретаријат за привреду и економски развој, Одељење за подршку пројектима, ГУ града Панчева
- Иванка Раду Халабрин, Геронтолошки центар Панчево
- Милица Тодоровић, Црвени крст Панчево
- Ивана Орлов Гајан, Црвени крст Панчево
- Добрила Јовановић, представник ОЦД

У изради Стратегије развоја социјалне заштите града Панчева 2020-2027, Тим се ослонио на примену Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика, као и Уредбу о методологији за израду средњорочних планова (Сл. гласник РС бр 8/2019).

2. ДОКУМЕНТИ ЈАВНИХ ПОЛИТИКА И ПРАВНИ ОКВИР

У процесу планирања и дефинисања мисије, визије и циљева развоја социјалне заштите у граду Панчеву, оквир су чинили релевантни стратешки документи на међународном и националном нивоу као и законодавни оквир у области социјалне и дечије заштите.

2.1 Међународни правни оквир

Агенда 2030 (УН) - циљеви одрживог развоја за период 2015-2030. године је кључни интернационални документ, усвојен на Самиту о одрживом развоју 25. септембра 2015. године и представља скуп циљева који се односе на будући међународни развој. Агенда је фокусирана на активности смањења сиромаштва, подизање животног стандарда грађана, унапређење здравственог и образовног система, али и заштиту животне средине, родну равноправност, смањење неједнакости и сл. Принцип да „нико не буде изостављен“ је темељ агенде 2030 и значи да ниједан циљ не треба да се остварује уколико се не остварује за све грађане и грађанке.

Европска стратегија 2020 је европска стратегија усвојена 2010. године у којој се истиче да борба против сиромаштва и искључености подразумева мултисекторски приступ који се ослања на раст и запошљавање, као и на модерну и ефикасну социјалну заштиту. Стратегија препоручује да се иновативне мере социјалне заштите комбинују са великим бројем различитих социјалних политика, укључујући специфичне мере у областима образовања, становања, здравства и породичне заштите. Стратегија придаје велики значај изградњи и јачању партнерства између институција и организација цивилног друштва, како би реформе биле ефикасније.

Европски стуб социјалних права је инструмент ЕУ који осигурава стандарде и координацију у области социјалних права. Савет ЕУ, Европски парламент и Европска комисија 2017. године објавили су Европски стуб социјалних права. Циљ овог инструмента је јачање правних тековина Европске уније у области социјалне заштите и обезбеђивање делотворнијих грађанских права. Чланством у ЕУ Србија ће бити у обавези да развије систем који ће бити у стању да спроведе циљеве и политике дефинисане у Европском стубу социјалних права: једнаке могућности и приступ тржишту рада; динамична тржишта рада и праведни услови рада; социјална заштита и укључивање.

2.2 Национални стратешки оквир

Нацрт Стратегије социјалне заштите 2019 – 2025. У Републици Србији још увек нема важећег стратешког документа али је израђена иницијална верзија нацрта Стратегије социјалне заштите 2019 – 2025. Општи циљ новог стратешког документа је развијање интегративне и одрживе социјалне заштите која развија услуге за очување и побољшање квалитета живота и благостања рањивих и маргинализованих група и појединаца, пружа подршку породицама у задовољавању животних потреба и ствара једнаке могућности за самостални живот и независност појединца, подстиче социјално укључивање у заједницу и предупредује зависност од социјалних служби и на тај начин доприноси економском просперитету и одрживом развоју Републике Србије.

У недостатку кохерентног стратешког оквира на националном нивоу Влада Републике Србије реформе у области социјалне заштите усмерава путем националних извештаја о смањењу сиромаштва и социјалном укључивању. Такође на иницијативу Европске комисије у процесу европских интеграција припремљен је Програм реформи политике запошљавања

и социјалне политике (ЕСРП) који у значајној мери садржи мере из области социјалне заштите до 2020. године. Поред тога Програм економских реформи (ЕРП) на годишњем нивоу усаглашава мере који се односе на социјалну заштиту што је од значаја за креирање локалних политика.

Програм реформи политике запошљавања и социјалне политике (ЕСРП) усвојен је 2016. године. Главни идентификовани циљеви односно правци који се тичу социјалне политике, који истовремено представљају и изазове су: повећање обухвата и унапређење адекватности новчаних давања; активна инклузија; повећање подршке (природној) породици у ризику; наставак процеса деинституционализације и развој ванинституционалних услуга у заједници; унапређење система дуготрајне неге; унапређење квалитета услуга; јачање контролних и регулаторних механизма; мониторинга (праћења) и евалуације (вредновања); повезивање центра за социјални рад са институцијама које обезбеђују услуге из области здравствене заштите, образовања и запошљавања, као и са полицијом, правосудним органима, организацијама цивилног друштва које заступају поједине друштвено осетљиве групе, Црвеним крстом и одговарајућим службама локалне самоуправе.

Програм економских реформи (ЕРП) 2019–2021 - Структурна реформа 20. Унапређење адекватности, квалитета и таргетираности мера социјалне заштите: повећану адекватност новчаних давања; бољи квалитет услуга социјалне заштите; већу доступност услуга; успостављене контролне механизме у систему социјалне заштите; повећање ефикасности рада и уштеду времена центара за социјални рад; лакши приступ остваривању права и услуга; бољи обухват новчаним давањима; праведнију расподелу новчаних средстава; већу сарадњу различитих сектора.

Процес преговора о приступању Србије ЕУ је кроз различита поглавља дефинисао и усмерио развој социјалне заштите. Ову област посебно обрађују поглавља 23 (правосуђе и основна права) и 19 (социјална политика и запошљавање). Европске интеграције у Србији представљају важан оквир и узете су у обзир приликом дефинисања приоритета у локалне политике социјалне заштите. Преговарачко поглавље 19 у процесу приступања ЕУ - Социјална политика и запошљавање. Најбитнији циљеви социјалне политике Европске уније јесу постизање јединственог и праведног приступа основним социјалним услугама, унапређење система социјалне заштите, висок образовни степен радне снаге, висока стопа запослености уз посебну бригу за групе које су мање присутне на тржишту рада, постизање сигурних и одрживих прихода, као и достојних услова рада за жене и мушкарце. Преговарачко поглавље 23 у процесу приступања ЕУ - Правосуђе и основна права. Важан аспект Европске уније представља заштита људских права и борба против дискриминације, који грађанима обезбеђује виши ниво заштите и лакше остваривање загарантованих права.

Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2016-2025 дефинише активности и мере у циљу смањења сиромаштва и сузбијања дискриминације Рома и Ромкиња и стварање услова за унапређење социо-економског положаја лица ромске националности. Стратешки документ покрива пет области и то: образовање, становање, запошљавање, здравље и социјалну заштиту, док се већина стратешких мера остварује на локалном нивоу. Област социјалне заштите се наводи у петом посебном циљу Стратегије којим се тежи унапређењу приступа услугама социјалне заштите и доступности новчаних давања ради смањења сиромаштва и повећања социјалне укључености Рома и Ромкиња у локалној заједници.

Програм за заштиту жена од насиља у породици и у партнерским односима и других облика родно заснованог насиља у АП Војводини за период 2015-2020. Дугорочни циљ програма је допринос успостављању нулте толеранције на насиље према женама у породици и у партнерским односима у АП Војводини и третирању овог облика насиља као

кршења људских права. Један од специфичних циљева је развијен и унапређен систем општих и специјализованих услуга заштите и подршке за жене жртве насиља.

Национална стратегија за запошљавање 2011-2020 - Један од циљева овог стратешког документа који је од значаја за систем социјалне заштите посебно ради превенције уласка у систем социјалне заштите и стварање услова за јачање личних и професионалних капацитета постојећих корисника, посебно радно способних корисника система социјалне заштите. Од јединица локалне самоуправе се очекује планирање мера и активности за активацију радно способних корисника система социјалне заштите. Град Панчево у реализацији овог циља представља пример добре праксе. То подразумева активну улогу града Панчева у креирању и спровођењу годишњих акционих планова запошљавања којима се утврђују приоритети, циљеви и мере за унапређење запослености и смањење незапослености на територији града.

Национална стратегија за решавање питања избеглица и интерно расељених лица за период од 2015. до 2020. године препознаје јединице локалне самоуправе као активног учесника у процесима локалне интеграције избеглих, интерно расељених лица и повратника по споразуму о реадмисији, као посебно осетљиве групе која има потребу за стратешким интервенцијама у области социјалне заштите. Локална самоуправа је препозната као активни учесник у процесима локалне интеграције избеглих, интерно расељених лица и повратника по споразуму о реадмисији, као посебно осетљиве групе.

Стратегија за реинтеграцију повратника по Споразуму о реадмисији - улога локалних самоуправа у овом значајном процесу односи се на успостављање институционалног оквира и координацију активности, како на националном, тако и на локалном нивоу. Предвиђена мера се односи на изградњу и институционализацију међуресорне сарадње кроз развој механизма за имплементацију и праћење политике у области повратка и интеграције. Пружање подршке у утврђивању и реализацији мера на нивоу јединица локалне самоуправе (примајуће заједнице) за помоћ повратницима, а у складу са могућностима и потребама локалне заједнице, је од изузетне важности за одрживу реинтеграцију.

Национална стратегија за младе 2015-2025 истиче потребу за унапређењем подршке друштвеном укључивању младих из категорија у ризику од социјалне искључености. Анализом специфичних циљева уочава се значајна улога локалних заједница у обезбеђивању услуга и активности од значаја за повећану доступност и обим активности превенције социјалне искључености младих у ризику. Ова стратегија, такође, предвиђа успостављање међусекторског приступа у планирању, спровођењу и праћењу мера и активности од значаја за социјално укључивање младих.

Национална стратегија социјалног становања поставља основне стратешке и институционалне елементе система социјалног становања, који ће се у наредним годинама развијати на републичком и локалном нивоу. У оквиру акционог плана за спровођење стратегије, једна од мера је даљи развој стратешких докумената у области становања (мера 1.3.), где локалне самоуправе имају задатак да врше израду локалних стамбених стратегија и периодично међусобно усаглашавање са националном стратегијом социјалног становања.

2.3 Локални стратешки оквир

Стратегија развоја града Панчева 2014-2020. обухвата пет праваца развоја локални економски развој; пољопривреда; заштита животне средине; урбанистичко планирање и инфраструктура; друштвени развој. Развојни циљеви: модернизација и унапређивање рада јавних служби и потпуније коришћење надлежности локалне самоуправе и унапређивање социјално-економског положаја друштвено-осетљивих група.

Стратегија развоја социјалне заштите града Панчева 2014–2018. дефинисала је пет приоритетних стратешких циљева: унапређивање постојећих и развијање нових услуга социјалне заштите на локалном нивоу; развијање интегративног приступа у пружању услуга социјалне заштите; стварање и унапређивање услова за превенцију институционализације и деинституционализација услуга социјалне заштите; подизање капацитета града Панчева за социјално становање; усклађивање локалних прописа са законом и националним стратешким циљевима.

2.4 Законодавни оквир у области социјалне заштите

2.4.1 Национални оквир

Закон о социјалној заштити и релевантна подзаконска акта. Законом о социјалној заштити се уређује делатност, циљеви, начела, права и услуге социјалне заштите, поступке за остваривање права у социјалној заштити и коришћење услуга социјалне заштите, права и обавезе корисника социјалне заштите, поступке за остваривање права и коришћење услуга социјалне заштите и др. Начело благовремености (чл. 29) – прокламује обавезу да се „социјална заштита остварује се на начин који обезбеђује правовремено уочавање потреба корисника и пружање услуга ради спречавања настанка и развоја стања која угрожавају безбедност и задовољавање животних потреба и ометају укључивање у друштво“; Начело целовитости социјалне заштите (чл. 30) – услуге социјалне заштите пружају се у складу с функцијом коју имају, повезано и усклађено, тако да обезбеђује целовиту социјалну заштиту кориснику у сваком животном добу; Начело унапређења квалитета социјалне заштите (чл. 31) – услуге социјалне заштите пружају се у складу с принципима и стандардима савремене професионалне праксе социјалног рада. Према законској одредби члана 20. став 3., свака локална самоуправа треба да процени потребе грађана/корисника за одређеном врстом услуге као и да процени расположиве ресурсе. Процена потреба има троструку сврху: да пружа податке о врстама и раширености потреба у заједници и организацији; да утврђује расположиве ресурсе за пружање услуга и задовољавање потреба, и да обезбеђује податке неопходне за планирање нових услуга и развој нових програма. Законом је дефинисана обавеза центра за социјални рад, у складу са актима локалне самоуправе, да учествује у пословима планирања и развоја социјалне заштите у јединици локалне самоуправе.

Закон о локалној самоуправи – Надлежност јединица локалне самоуправе у области социјалне заштите, као и надлежност у области планирања, дефинисана је чланом 20.: стара се о задовољавању потреба грађана у области социјалне заштите; обезбеђује остваривање посебних потреба особа са инвалидитетом и заштиту права осетљивих група; стара се о остваривању и заштити и унапређењу људских и мањинских права и родној равноправности.

Закон о финансијској подршци породицама има за циљ побољшање услова за задовољавање основних потреба деце, усклађивања рада и родитељства, посебног подстицаја и подршке родитељима да остваре жељени број деце и побољшања материјалног положаја породица са децом, породица са децом са сметњама у развоју и инвалидитетом и породица са децом без родитељског старања. Члан 11. Закона наводи да јединице локалне самоуправе могу да утврде и друга права, већи обим права и повољније услове за њихово остваривање од оних која обезбеђује национални ниво (нпр. додељују право на дечији додатак и деци вишег реда рођења од четвртог и додатна новчана давања поводом рођења детета – незапосленим породиљама, родитељима близанаца током прве године након рођења и сл.); у мандату јединица локалне самоуправе је и регресирање трошкова боравка у предшколској установи деце из материјално угрожених породица

(осим деце из породица корисника новчане социјалне помоћи чији се трошкови покривају из националног буџета).

Закон о планском систему – Циљ овог закона је потреба да се успостави ефикасан, транспарентан, координисан и реалистичан систем планирања Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе који покрива све кључне аспекте социјалне и економске развојне политике, регионалног и просторног развоја. Закон поставља основе за оптимално коришћење буџетских средстава, обезбеђење одрживог раста и развоја Републике Србије, укључујући аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, као и ефикасно спровођење процеса приступања Европској унији. Овим законом се регулише управљање системом јавних политика и средњорочног планирања, врсте и садржина планских докумената које у складу са својим надлежностима, предлажу, усвајају и спроводе учесници у планском систему. Поред тога, законом се регулише и међусобна усклађеност планских докумената, поступак утврђивања и спровођења јавних политика и обавеза извештавања о спровођењу планских докумената. У процесу израде стратешког документа града Панчева у области социјалне заштите обезбеђена је пуна примена Закона о планском систему.

Правилник о организацији, нормативима и стандардима рада центра за социјални рад – Своју повезујућу улогу, спону између креатора политике, доносиоца одлука, пружалаца услуга и корисника услуга у систему социјалне заштите центри за социјални рад остварују тако што обављају послове поверене од стране државе и истовремено учествујући у пословима планирања и развоја социјалне заштите у јединици локалне самоуправе за чију територију су основани. Правилник је дефинисао обавезу центра за социјални рад да о свом раду извештава надлежне органе државне управе, као и обавезу да обезбеди јавност свог рада тако што ће грађане са подручја за које је надлежан информисати о услугама које пружа, подстицајући на тај начин доступност услуга свима којима је услуга потребна. Чланом 21. Правилника је дефинисано и да центар за социјални рад своје обавезе на пословима планирања и развоја спроводи остваривањем група послова који обухватају прикупљање, обраду података и извештавање (информисање) свих релевантних социјалних актера. Послови планирања и развоја центра за социјални рад, поред осталог, обухватају идентификовање потреба група корисника у локалној заједници и информисање креатора политике и доносиоца одлука на свим нивоима организовања (локалном, регионалном, националном) о идентификованим потребама корисника и капацитетима центра да на те потребе адекватно одговори.

2.4.2 Локални оквир

Статут града Панчева – Град врши своје надлежности утврђене Уставом и законом, као и надлежности које су граду законом поверене из оквира надлежности Републике Србије и одлуком Аутономне Покрајине Војводине. Локална самоуправа је право грађана да непосредно и преко слободно изабраних представника управљају јавним пословима од непосредног заједничког и општег интереса за локално становништво као и право и обавеза органа локалне самоуправе да у складу са законом планирају, уређују и управљају јавним пословима који су у њиховој надлежности и од интереса за локално становништво.

Одлука о социјалној заштити грађана града Панчева („Сл. лист града Панчева” бр. 38/2015, 32/2016, 7/2017- испр. и 21/2018) уређује права на социјалну заштиту грађана са територије града Панчева, услове и начине њиховог остваривања, начин обезбеђивања средстава, обавезу израде годишњих програма унапређења социјалне заштите као и међусобне односе града и установа и других облика организовања путем којих се пружају услуге социјалне заштите. Одлуком је предвиђено да сваки појединац и породица којима је неопходна друштвена помоћ и подршка ради савладавања социјалних и животних тешкоћа

и стварања услова за задовољење основних животних потреба имају право на социјалну заштиту у складу са Законом. Право на социјалну заштиту обезбеђује се пружањем услуга социјалне заштите као што су дневне услуге у заједници, услуге подршке за самосталан живот и услуге смештаја, као и материјалном подршком у облику једнократне помоћи, трошкова превоза деце, младих и одраслих, трошкова сахране и народне кухиње.

Правилник о ближим условима, поступку и начину остваривања права на коришћење услуга социјалне заштите и материјалну подршку („Сл. лист града Панчева“, бр. 5/2016 и 23/2018) утврђују се ближи услови, поступак и начин остваривања права на услуге социјалне заштите и материјалну подршку који су прописани Одлуком о социјалној заштити града Панчева.

3. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Опис фактичког стања представља целовиту слику локалне и шире друштвене заједнице, односно показатеља од значаја за праћење система социјалне заштите у граду Панчеву (демографска слика, корисници социјалне заштите, институционални ресурси и финансијски ресурси) који су и путоказ за креирање јавне политике у овој области.

3.1. Демографска кретања у заједници

Панчево је град који се налази у југоисточном делу Европе, северном делу Србије, у јужном делу Аутономне Покрајине Војводине, у јужном делу региона Баната. Панчево је град и седиште Јужнобанатског округа, економски и културни центар јужног Баната. Град Панчево обухвата простор од 756 км² на коме по процени Републичког Завода за статистику из 2018.г. живи 119.960 становника у урбаном делу града и девет насељених места: Старчево, Омољница, Иваново, Банатски Брестовац, Глогоњ, Јабука, Качарево, Банатско Ново Село и Долово.

Према подацима из пописа 2011. године, у граду Панчево живело је 123.414 становника. Према процени РЗС у 2018. години у граду Панчеву живи 119.960 становника. Уколико се подаци упореде са бројем становника према попису из 2002. године (127.296) можемо закључити да је у протеклих 16 година број становника мањи за 5,7%. Од укупног броја, 76% становника живи у градској средини, а мањи проценат, 26% у насељеним местима. Највећи број становника 66% је узрасној групи радно способних (15-64), деце до 14 година је 15%, док је удео старијих од 65 година у структури становништа 19%. Просечна старост грађана Панчева је 42,8 и мања је у односу на национални просек (43,2). У граду Панчево живи за око 2,7% више припадница женског пола (51,3 %) у односу на припаднике мушког пола (48,6%).

Панчево је мултинационална и мултиконфесионална средина. Већинско становништво је српске националности (97.499 или 79,00%). Поред тога у овој локалној заједници живе и: Македонци (4.558 или 3,69%); Мађари (3.422 или 2,77%), Румуни (3.173 или 2,57%); Роми (2.118 или 1,72%); Словаци (1.411или 1,14%) и други.

У погледу структуре домаћинства према броју чланова најзаступељенија су домаћинства са једним, два или три члана. У градским насељима знатно је мањи број вишечланих домаћинстава (4 члана и 6 чланова и више) у односу на остала насеља у граду Панчево. Породице са једним дететом чине 53% од укупног броја породица са децом, са два детета је 41% породица, са троје 6%, док је мање од 1% породица са 4 и више деце.

У образовној структури становништва (старости 15 и више година) највеће учешће има становништво са средњим образовањем (54,5%) и становништво са основним образовањем (19,5%), док становништво са завршеним вишим образовањем учествује са 5,5% а са високим 9%. У укупном броју становника (старости 15 и више година), становништво без школске спреме учествује са 2,5%.

Удео особа са инвалидитетом у укупном броју становника града Панчева је 6,55% односно 8088 становника, чији узроци инвалидитета су: проблеми са видом; проблеми са слухом; проблеми са ходом/пењањем уз степенице; проблеми са памћењем/концентрацијом; проблеми са самосталношћу; проблеми са комуникацијом.

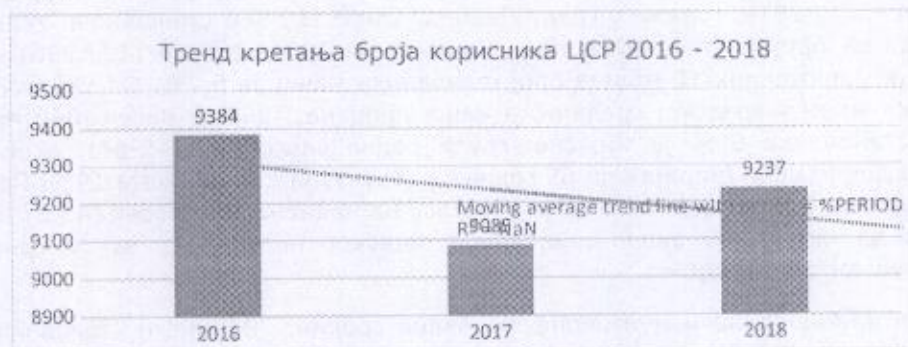
У градском типу насеља, највећи удео особа са инвалидитетом у укупном броју становника има категорија старијих (65 и више година) са 3,7%, затим становништво старости 50-59 година са 1,1%. У осталим типовима насеља доминира старосна категорија старијих (65 и више година) са 4%.

Од укупног броја радно активног становништва града Панчева 76% обавља неко занимање. Удео радно активног становништва у укупном броју становника је 41%.

3.2. Подаци о корисницима социјалне заштите

3.2.1. Подаци о корисницима права на мере материјалне подршке која се финансирају средствима Буџета Републике Србије и Буџета града Панчева

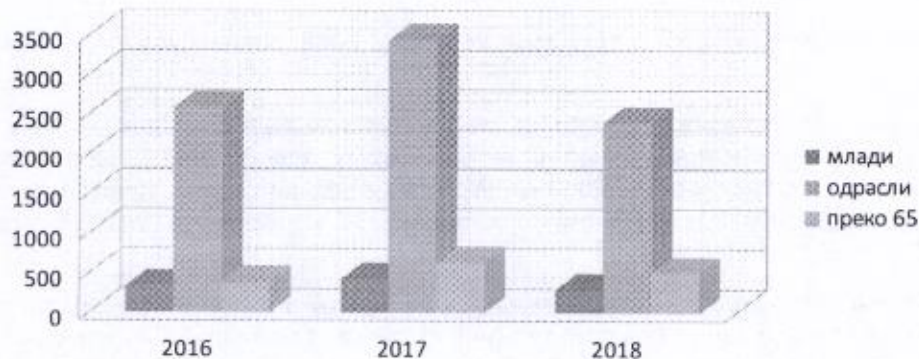
Тренд кретања броја корисника тј. пунолетних особа које су материјално угрожене у 2016. години је био 3370, с повећањем у 2017. години на 4494, и опадањем у 2018. години на 3186. Број материјално угрожених је највећи у старосној групи одрасли (26-64) за све посматране године.

Графикон 1. Укупан број корисника ЦСР „Солидарност“ Панчево

Графикон 2. Број решења о признатом праву на новчану социјалну помоћ и једнократну новчану помоћ за 2016, 2017 и 2018. годину

Графикон 3. Број пунолетних корисника ЦСР материјално угрожених према старости у периоду 2016 – 2018

3.2.2. Подаци о корисницима дневних услуга у заједници

Помоћ у кући

Пружалац услуге	Геронтолошки центар Панчево	„Удружење на пола пута“	
Корисничка група	Одрасли и старији	Деца	Одрасли и старији
2017	70	20	11
2018	60	9	17

Пружалац услуге Геронтолошки центар Панчево и „Удружење на пола пута“. Услуга помоћ у кући није развијена у насељеним местима града Панчева. Обухват корисника услугом помоћи у кући је низак; укупно 158 корисника у категорији одраслих и старијих.

Табела 7. Дневна услуга у заједници - Помоћ у кући за децу, одрасле и старије

Дневни боравак

Услугу дневног боравака за одрасле и старије са интелектуалним и менталним тешкоћама пружа Дом за лица ометена у менталном развоју „Срце у јабуци“ Јабука, капацитета 10 корисника, који поседује лиценцу за рад. Број корисника услуге дневног боравака у 2018. години је био 7, а у 2017. години 9.

Школа за основно и средње образовање ученика са сметњама у развоју „Мара Мандић“ је пружалац дневне услуге у заједници – дневни боравак „Невен“ за децу, младе и одрасле са интелектуалним тешкоћама и телесним инвалидитетом. Број корисника у 2016. години је био 15 деце, 29 младих и одраслих, 2017. години - 14 деце, 29 младих и одраслих, 2018. године – 12 деце и 26 младих и одраслих. Формирана је листа чекања за 10 корисника из категорије младих и одраслих.

3.2.3. Подаци о корисницима услуге подршке за самосталан живот

Становање уз подршку

Пружалац услуге Становање уз подршку за особе са инвалидитетом је Удружење „На пола пута“. Удружење поседује лиценцу за пружање услуге од 2014. године. Услуга се пружа у складу са Одлуком о социјалној заштити грађана града Панчева. Град Панчево спроводи

поступак јавне набавке за одабир пружаоца услуге. У 2018. години услугу је користило 8 корисника.

Услугу Становање уз подршку за особе са инвалидитетом пружа и Дом „Срце у јабуци“ Јабука. Услуга није лиценцирана, захтев за лиценцу је поднет 2016. године, која није одобрена због недовољног броја радника. Услуга је финансирана програмски. Услугу становања уз подршку у 2017. години је користио 31 корисник, а у 2018. години 27 корисника.

Услугу становања уз подршку за децу и младе који излазе из система социјалне заштите пружа Дом за децу и омладину без родитељског старања „Споменак“ Панчево, услуга није лиценцирана. Број корисника услуге у 2017. години је 5 корисника, а у 2018. години 3 корисника.

Обухват корисника услугом становање уз подршку је низак. Укупан број корисника различитих група у 2018. години је 38.

Лични пратилац детета

Услуга се у 2016. и 2017. године пружала пројектно, а носилац пројекта је била организација цивилног друштва Иницијатива за инклузију „Велики Мали“ Панчево, која је обухватала од 22 деце 2016. године до 26 деце 2017. године. Услугу личног пратиоца током 2018. године пружало је 27 личних пратилаца, а 2019. године њих 39. Услуга се обезбеђивала путем јавне набавке.

3.2.4. Подаци о корисницима услуге смештаја

смештени у установе

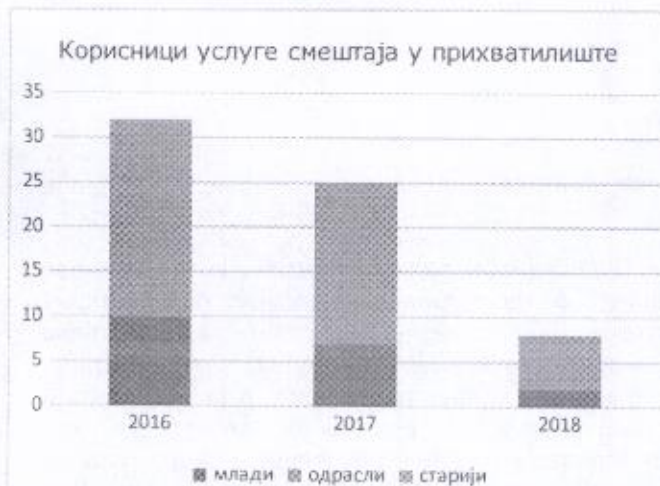
Домски смештај

Укупан број пунолетних корисника грађана Панчева који су смештени у установе социјалне заштите је 389. Од тог броја доминирају старији корисници женског пола са 239. Укупан број деце (0-17) која су у институционалном смештају је 11. Услуге смештаја одраслих и старих се могу и непосредно уговорати са приватним пружаоцима услуге домског смештаја који раде на територији града Панчева: дом „Долина сунца“ Панчево, капацитета 36 корисника; дом „Family Garden“ Панчево, капацитета 44 корисника; дом „Дом Ристић“ Панчево, капацитета 20 корисника.

Графикон 4. Број становника града Панчева који су социјалне заштите посредством ЦСР Панчево по старосним категоријама

Смештај у сродничку, хранитељску или другу породицу за одрасле и старије - према годишњим извештајима ЦСР Панчево, нови корисници породичног смештаја су у 2016. години - 1, 2017. години - 0, 2018. години - 1. Укупан број корисника породичног смештаја одраслих и старијих (нови и пренети корисници) у децембру 2018. године је 26; од тог броја 16 корисника је у сродничкој породици, а 10 у другој хранитељској породици.

Смештај у прихватилиште

Услуга смештаја у прихватилиште/ сигурну кућу за жртве породичног насиља пружа ЦСР Панчево који поседује лиценцу. У 2017. години услугу је користило: 10 деце и 5 одраслих. Број корисника у 2018. години је 7 деце и 5 одраслих.

Услугу смештаја у прихватилиште за децу и младе пружа Дом за децу и омладину без родитељског старања „Споменак“ Панчево, који нема лиценцу. У 2017. години је услуге прихватилишта користило 8 корисника, а у 2018. години 3.

Графикон 5. Број решења ЦСР о смештају у прихватилиште по старосним категоријама 2016, 2017, и 2018. године

3.2.5 Иновативне услуге социјалне заштите

Одлуком о социјалној заштити грађана града Панчева („Сл. лист града Панчева“ бр. 38/2015, 32/2016, 7/2017- испр. и 21/2018) дефинисане су и друге услуге које не подлежу лиценцирању а доприносе социјалној инклузији и побољшању квалитета живота становника града Панчева.

Клубови за одрасла и старија лица обухватају активности усмерене на социјалну интеграцију и рехабилитацију, развијање солидарности, самопомоћи, културно забавне активности као и услуге практичне помоћи у свакодневним животним активностима (прање и пеглање веша, достава топлих obroка „храна на точковима“). Број корисника у 2017. години - 272, у 2018. години - 305. Услугу пружа Геронтолошки центар Панчево на три локације у граду. У оквиру клубова посебно су организовани сервиси „храна на точковима“ (број корисника у 2017. години - 60 и у 2018. години - 62, „сервис прања и пеглања веша“ са 9 корисника у 2017. години, и 4 корисника у 2018. години.

Народна кухиња која обухвата обезбеђивање бесплатних куваних obroка и пакета намирница за социјално-материјално угрожена лица. Услугу пружа Геронтолошки центар Панчево. Број корисника „народне кухиње“ је у 2017. години 242 корисника и у 2018. години је 250 корисника.

Социјално становање у заштићеним условима је услуга која се обезбеђује у наменским објектима у јавној својини града Панчева којима управља Центар за социјални рад са сврхом смештаја стамбено и материјално необезбеђених лица.

Саветодавно терапијске и социјално-едукативне услуге и услуге подршке породици у кризи нису успостављене, мада су из буџета града континуирано подржавани пројекти који су имали позитивних резултата.

3.3. Институционални капацитети

Институционални капацитети града Панчева који су релевантни за област социјалне заштите.

Капацитети на нивоу законодавне власти – Пословником рада Скупштине града Панчева („Сл.лист града Панчева“ 11/08, 29/14) уређује се формирање и делокруг рада сталних радних тела Скупштине. Стално радно тело Скупштине је и Савет за друштвене делатности, који разматра предлоге одлука и других општих аката као и сва друга питања из области образовања, здравства, социјалне заштите и друштвене бриге о деци, спорта и физичке културе, културе и информисања. Савет за друштвене делатности има председника, заменика председника и седам чланова које бира и разрешава Скупштина, из реда одборника, стручњака из наведене области и грађана. Радна тела дају мишљења о предлозима одлука, других општих аката, и другим питањима из области за које су образована и одлучују о питањима која им повери Скупштина.

Капацитети на нивоу извршне власти – Градско веће чине градоначелник, заменик градоначелника, као и седам чланова Градског већа. За област социјалне заштите задужен је члан Градског већа за подручје рада, запошљавања и социјалне политике. Надлежности члана градског већа су: право и дужност да предлаже на разматрање појединих питања из надлежности Градског већа; учествује у разматрању и одлучивању о тим питањима; учествује у раду радних тела која образује Градоначелник; одговоран је за спровођење аката Градског већа, послова које им је одредио Градоначелник, извршавање поверених надлежности из оквира права и дужности Републике односно Аутономне Покрајине, извршавање одлука и других аката Скупштине града као и за благовремено решавање у управном поступку и вршењу надзора над радом Градске управе.

Градска управа града Панчева образована је као јединствени орган. У оквиру Градске управе образују се основне организационе јединице за вршење сродних послова из одређених области. Основне организационе јединице су Секретаријати, Служба, Комунална полиција и Кабинет градоначелника. За област социјалне заштите надлежан је Секретаријат за јавне службе и социјална питања који функционише у оквиру одељења: за правне послове, економско-финансијске послове, за основно и средње образовање, за културу, информисање, младе цивилни сектор и спорт, за студијско-аналитичке послове у области јавних служби, за предшколско васпитање и образовање социјалну и здравствену заштиту. Одељење за предшколско васпитање и образовање социјалну и здравствену заштиту се стара о наменском и рационалном утрошку средстава која се у буџету града обезбеђују за област предшколског васпитања и образовања, социјалну и здравствену заштиту и учествује у изради нормативних акта из надлежности одељења. Предлаже доношење одговарајућих мера ради остваривања потреба грађана у овим областима. Иницира и учествује у припреми предлога пројеката са којима Град конкурише на домаћим и страним конкурсима. Обавља послове првостепеног управног поступка из дечјег додатка и стара се о остваривању права грађана у овој области. Обавља административно-техничке послове у поступцима остваривања права на једнократне новчане и друге помоћи, као и друга права и интересе грађана у области дечјег додатка, социјалне заштите, образовања, финансијске подршке породици са децом и у другим областима из делокруга рада

Секретаријата. Један од секретаријата који има у мандату свог рада и послове везане за социјалну заштиту је и Секретаријат за урбанизам, грађевинске и стамбено-комуналне послове града Панчева, с обзиром да у надлежности и овлашћењима има обављање послова поверених Законом о становању; овлашћења која омогућају остваривање права на бесплатно паркирање возила за особе са инвалидитетом и бесплатно паркирање за труднице.

Канцеларија за младе налази се у саставу Градске управе, има запосленог координатора, и тренутно једног асистента на стручној пракси. Сви остали људски капацитети се усмеравају преко основних, средњих школа, различитих удружења и волонтера. Надлежности Канцеларије за младе су дефинисане у систематизацији радног места координатор, а то су: остварује сарадњу са невладиним организацијама, удружењима и другим организацијама цивилног сектора у области јавних служби у складу са законом и другим прописима и одговарајућим општим и другим актима органа локалне самоуправе којима се уређује начин, услови и процедуре сарадње јавног и цивилног сектора на нивоу локалне самоуправе, учествује у поступку планирања буџета града у делу који се односи на финансирање организација у области цивилног сектора, пружа стручну помоћ у припреми и изради пројеката организација цивилног сектора, припрема текст конкурса за финансирање, односно суфинансирање пројеката у области јавних служби. Учествоје у припреми пројеката органа локалне самоуправе у области јавних служби, организује истраживања, припрема анализе, информације и извештаје за потребе органа локалне самоуправе и других органа и организација, организује саветовање и семинаре у циљу развоја цивилног сектора, обавља послове у вези са реализацијом Стратегије бриге о младима и Акционим планом бриге о младима града Панчева и осигурава његову имплементацију и реализацију. У области инклузивне омладинске политике, Канцеларија за младе расписује јавне конкурсе у области омладинског сектора и остварује сарадњу са организацијама цивилног друштва који се баве младима у ризику од социјалне искључености. Такође, организује различите трибине, радионице и конференције за младе.

Координатор за Роме у Градској управи Панчева није систематизовано радно место координатора за ромска питања, али координатор за Роме је ангажован уговором о привремено-повременим пословима за послове анкетара у процесу прикупљања података о корисницима новчане помоћи ромске националности.

Повереништво за избеглице града Панчева пружа информације о остваривању права избеглих и расељених лица (о прописима и потребној документацији). Спроводи и друге активности које доприносе унапређењу социјалне заштите избеглих, интерно расељених лица и повратника по Споразуму о реадмисији.

Интерресорна комисија града Панчева - Комисија врши процену потреба за додатном образовном, здравственом или социјалном подршком детету и ученику са пребивалиштем, односно боравиштем на територији града Панчева. Комисија је надлежна и за оцену психофизичке ометености детета у циљу остваривања право на одсуство са рада ради посебне неге детета у складу са законом. Комисија има сталне чланове из области здравства, социјалне заштите и образовања, укупан број сталних чланова је три: два повремена члана и заменике. Током 2017. године, Интерресорна комисија је обрадила 152 захтева, 2018. године – 132, и 2019. године – 160 захтева.

Центар за социјални рад „Солидарност“ Панчево је установа социјалне заштите која одлучује о остваривању права корисника и о коришћењу услуга социјалне заштите које обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и врши друге послове утврђене законом. Центар за социјални рад у складу са актима јединице локалне самоуправе учествује у пословима планирања и развоја социјалне заштите на територији за коју је основан. У Центру за социјални рад запослен је 41 радник, од чега су

35 стручни радници, а шесторо је административно-техничко особље. Из буџета Републике Србије се финансира 28 радника, а из буџета локалне самоуправе 13 запослених. Поред поверених послова од стране Републике Србије, Центар је пружалац услуге смештаја „Сигурна кућа – склониште за жене и децу жртве породичног насиља“, капацитета 15 корисника, са програмском активношћу СОС телефона, и поседује лиценцу за рад којом се потврђује испуњеност стандарда квалитета. Укупан број запослених у организационој јединици за пружање услуге смештаја је 4 радника.

Дом за лица ометена у менталном развоју „Срце у јабуци“ Јабука, је установа социјалне заштите која пружа услугу смештаја одраслим и старијим лицима са интелектуалним и менталним тешкоћама, капацитета 180 места. Дом испуњава стандарде квалитета и има лиценцу за рад. Услугу пружа 57 радника, од тог броја 4 стручна радника а остало су стручни сарадници, сарадници и помоћно-техничко особље. Поред услуге домског смештаја, ова установа пружа и друге услуге: подршка за самостални живот – становање уз подршку, и дневна услуга у заједници – дневни боравак.

Дом за лица са оштећеним видом „Збрињавање“ Панчево је установа социјалне заштите која пружа услуге домског смештаја одраслим и старијим особама оштећеног вида, капацитета 120 места. Услугу пружа 57 радника, од чега су 4 стручна радника, док су остало стручни сарадници, сарадници и помоћно-техничко особље.

Геронтолошки центар Панчево је установа социјалне заштите која пружа услугу домског смештаја одраслим и старијим лицима, капацитета 251 места. Установа испуњава стандарде квалитета и има лиценцу за рад. Услугу пружа 84 радника, од чега су 3 стручна радника а остало су стручни сарадници, сарадници и помоћно - техничко особље. Поред услуге домског смештаја, установа пружа и друге услуге које подржавају боравак /останак корисника у породици и у свом окружењу (помоћ у кући, храна на точковима, клубови, народна кухиња, сервис прања и пеглања).

Дом за децу и омладину без родитељског старања „Споменак“ Панчево је установа социјалне заштите која пружа услуге смештаја деци и младима без родитељског старања и деци и младима са сметњама у развоју, капацитета 48 корисника. Услугу домског смештаја пружа 22 радника и 9 стручних радника, док су остало стручни сарадници, сарадници и помоћно-техничко особље. Поред услуге домског смештаја, установа пружа и услуге прихватишта и становања уз подршку младима који излазе из система социјалне заштите, породичног смештаја или институционалног смештаја, са укупним бројем запослених 5.

Дом „Долина сунца“ Панчево је приватни пружалац услуге смештаја старијим лицима, капацитета 36 корисника.

Дом „Family Garden“ Панчево је приватни пружалац услуге смештаја старијим лицима, капацитета 44 корисника.

Дом „Дом Ристић“ Панчево је приватни пружалац услуге смештаја старијим лицима капацитета 20 корисника.

Црвени крст Панчево је хуманитарна, независна, непрофитна и добровољна организација основана за територију града Панчева и саставни је део Друштва Црвеног крста Србије. Црвени крст Србије врши јавна овлашћења утврђена законом и обавља друге послове од јавног интереса, у складу са ратификованим међународним уговором, законом и другим прописима и општим актима и при њиховом вршењу, односно обављању има положај организације која помаже надлежним државним органима у хуманитарној области. У обављању послова из своје надлежности, односно делатности Црвени крст Србије ужива помоћ надлежних државних органа, органа територијалне аутономије и јединица локалне самоуправе. Црвени Крст, у складу са општим циљем социјалне делатности, бави се

пружањем неопходне ургентне помоћи лицима у невољи и у случајевима ванредних ситуација, развија солидарности међу људима и организује различите облике међусобне помоћи, као и превентивно деловање у области социјалне заштите и здравствене заштите. Црвени крст Панчево има разгранату мрежу организација на територији Панчева у свим насељеним местима, као и у градским месним заједницама. Активи Црвеног крста Панчево постоје при предузећима, и то у: Рафинерији нафте Панчево, ДП Петрохемија, ДП Азотара, ЈКП Хигијена, ЈКП Водовод и канализација, ЈКП Зеленило, ЈП Телеком Србија и Ватрогасно-спасилачкој бригади Панчево. Повереништва Црвеног крста основана су и у четири средње школе.

Образовне установе. У граду Панчеву има 19 основних школа, 10 у граду и по једна у сваком од девет насељених места, две уметничке основне и средње школе: Музичка школа „Јован Бандур” и Балетска школа „Димитрије Парлић”, као и Регионални центар за таленте „Михајло Пупин” Панчево који ради са надареном децом. Основно и средње образовање ученика са сметњама у развоју се реализује у школи «Мара Мандић» која је и пружалац дневне услуге у заједници - дневни боравак "Невен" за децу, младе и одрасле са интелектуалним тешкоћама и телесним инвалидитетом. Панчево је и универзитетски град, а од високообразовних установа присутни су: Факултет за менаџмент (Нови Сад), Интернационални универзитет (Нови Пазар) и Стоматолошки факултет. У складу са Одлуком о мрежи установа које обављају делатност предшколског васпитања и образовања на територији града Панчева делатност обавља Предшколска установа „Дечија радост Панчево”, са 20 објеката у граду и насељеним местима.

Здравствене установе. Делатност здравствене заштите у граду Панчеву је организована на нивоу примарне и секундарне здравствене заштите. Здравствену делатност на примарном нивоу обавља Дом здравља Панчево, чији је оснивач град Панчево, пружањем здравствених услуга пацијентима посредством организационих јединица и служби, и то 19 здравствених станица и амбуланти у оквиру Службе за здравствену заштиту одраслих, Службе за здравствену заштиту радника, Службе за здравствену заштиту деце и омладине, Службе за хитну медицинску помоћ, Службе за кућно лечење, као и специјалистичких здравствених служби: Служба за здравствену заштиту жена, стоматологију, радиолошку и лабораторијску дијагностику, поливалентну патронажу. На територији града Панчева ради и Завод за јавно здравље, чији је оснивач АП Војводина, са услугама из области социјалне медицине, хигијене, екологије, епидемиологије и микробиологије. Здравствену заштиту на секундарном нивоу обавља Општа болница Панчево чији је оснивач АП Војводина, пружањем услуга стационарног лечења и специјалистичких прегледа пацијената. Ова установа је ширег регионалног значаја, односно, здравствено збрињава пацијенте из Јужнобанатског округа. Сарадња здравствених са установама социјалне заштите усмерена је на мултисекторски приступ у задовољавању потреба грађана.

Национална служба за запошљавање, Филијала Панчево обавља послове запошљавања, осигурања за случај незапослености, остваривање права из осигурања за случај незапослености и друга права у складу са законом. За систем социјалне заштите је веома значајна као партнер у спровођењу мера активне политике запошљавања и то подстицање запошљавања, социјално укључивање маргинализованих категорија становника, смањење сиромаштва подизања нивоа образовања. Национална служба за запошљавање - Филијала Панчево и Град Панчево у синергији спроводе годишње локалне акционе планове запошљавања, које реализују путем организовања јавних радова, стручне праксе, сајмова запошљавања, субвенција за samozapoшљавање и др.

Други институционални капацитети који су од значаја за социјалну заштиту у заједници:

Судство и тужилаштво Града Панчева. У граду Панчеву се налази седиште основног, вишег и привредног суда као и основно и више јавно тужилаштво које се укључује у одређене сегменте, пре свега породично правне заштите и заштите малолетника у сукобу са

законом. Сарадња је више усмерена на установе социјалне заштите, пре свега Центар за социјални рад.

Бесплатну правну помоћ грађанима пружа Заштитник грађана Панчева и Адвокатска комора, кроз програм правне помоћи са заступањем пред судом за материјално и социјално угрожене грађане.

Локални омбудсман Града Панчева је независан и самосталан орган који штити права грађана и контролише рад градске управе, посебних организација и служби Града Панчева, као и других органа и организација, предузећа и установа чији је оснивач Град Панчево, а којима су поверена јавна овлашћења. Локални омбудсман је овлашћен да контролише: поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињњем органа управе ако се ради о повреди одлука и других општих аката органа Града Панчева; законитост, правилност и ефикасност рада органа управе Града Панчева.

Полиција – МУП РС – Полицијска управа Панчево је значајан партнер локалној заједници од обезбеђења јавних скупова, до сарадње у борби против насиља у породици, свих врста злостављања и занемаривања, трговине људима и децом, наркоманије, као и дискриминације и угрожавања људских права.

Верске заједнице. У граду Панчеву, као мултиконфесионалној и мултикултуралној заједници, све религије имају своје објекте и активне свештенике. Висок је степен међусобног уважавања и одговоран однос према сваком члану заједнице, нарочито када је у стању социјалне потребе.

Привредни субјекти. Велики број привредних субјеката има развијену корпоративну одговорност за заједницу у којој послује, што се огледа у одзиву и учешћу на локалним сајмовима запошљавања, у програмима запошљавања особа са инвалидитетом и другим теже запошљивим категоријама, као и другим врстама хуманитарних акција које се организују у заједници.

Медији. Штампани недељници и Радио и телевизија Панчево, као и други електронски медији, су партнери и носиоци активности у информисању, сензибилизацији јавности о стању и положају осетљивих група у заједници.

Организације цивилног друштва на територији града Панчева, које делују на пољу социјалне заштите и социјалне инклузије маргинализованих и рањивих група, веома су значајан ресурс за унапређење поштовања људских права, превенцију дискриминације и побољшању квалитета живота најрањивијих грађана и грађанки. Организације цивилног друштва активно учествују у креирању и обезбеђивању социјалне заштите града Панчева. Удружења цивилног друштва су и у претходном периоду били партнери јавном сектору у области социјалне заштите. Годишњим програмом унапређења социјалне заштите који је обухватао мере и активности за подстицај и развој постојећих и увођење нових услуга социјалне заштите, унапређење стандарда квалитета услуга, пружалаца услуга и обезбеђивање плурализма у пружању услуга социјалне заштите је предвиђено финансирање програма и пројеката цивилних организација. Нека од активних удружења у Панчеву су: Удружење дистрофичара; Удружење оболелих од мултипле склерозе; Друштво за церебралну парализу и сродна оштећења; Друштво за борбу против шећерне болести; Удружење за помоћ особама са аутизмом; Друштво за помоћ МНРО; Друштво за борбу против рака; Удружење „Анима“ - Водич за квалитетан живот за оболеле од рака; Међуопштинска организација Савеза слепих Србије; Међуопштинска организација глувих и наглувих; Удружење „Нова+“; Удружење Рома/Ромкиња „Даница“, Иницијатива за инклузију „ВеликиМали“.

Удружење „На пола пута“ Панчево је лиценцирани пружалац дневне услуге у заједници помоћ у кући за децу и одрасле (11 запослених радника) и услуге подршке за самосталан

живот – становање уз подршку за одрасле кориснике (12 запослених радника). Услуге пружа на територији града Панчева и за територију других околних општина.

3.4. Налази и препоруке из извештаја о екстерној евалуацији Стратегије развоја социјалне заштите града Панчева 2013-2018

Покрајински завод за социјалну заштиту је спровео евалуацију Стратегије развоја социјалне заштите града Панчева 2013-2018 са циљем утврђивања ефективности мера/активности и циљева Стратегије и давања препорука за израду новог стратешког документа. Евалуација је реализована у периоду мај – август 2019. године. Реализована је по методологији, која је подразумевала у првом кораку сачињавање методологије евалуације, затим анализу доступних података и извештаја, прикупљање нових и недостајућих података и сачињавање извештаја о евалуацији. У циљу прикупљања нових и недостајућих података, најпре је реализовано анкетирање иницијалним упитником свих носилаца мера планираних Стратегијом, а на основу добијених одговора сачињени су специфични, посебни упитници за сваког од носиоца мера (у односу на циљеве и мере за коју су дефинисани као носиоци). Анкетирано је 19 организација и установа, реализован је продубљени структурирани групни интервју са представницима Центра за социјални рад, као и продубљени индивидуални интервју са представницима Градске управе. Поред тога, јула месеца, реализована је фокус група са 10 корисника, односно родитеља корисника услуга социјалне заштите у граду Панчеву.

На основу анализе доступних и прикупљених података дошло се до закључка да су свих 5 стратешких циљева дефинисаних Стратегијом развоја социјалне заштите града Панчева 2013-2018 остварени делимично, и то:

Циљ 1: УНАПРЕЂИВАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ И РАЗВИЈАЊЕ НОВИХ УСЛУГА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ. Овај циљ је обухватио тринаест мера. У потпуности је остварена једна, делимично пет мера, а седам мера није остварено. У потпуности је остварена мера увођења подстицајних мера за запошљавање лица са инвалидитетом, самохраних родитеља и припадника других осетљивих група. Делимично су остварене мере: развијање становања уз подршку у граду и насељеним местима; развијање интегративних услуга; развијање услуге помоћу у кући за одрасле и старе у граду и насељеним местима; развијање саветодавно терапијских и социјално едукативних услуга; развијање услуга за рад са децом и младима у сукобу са законом. Нису остварене мере: оснивање установе за пружање локалних услуга социјалне заштите; истраживање потреба старијих од 65 година, оснивање волонтерског центра са огранцима у насељеним местима; развијање услуга персоналних асистената; развој услуге предаха; оснивање прихватишта за одрасле и старије; развијање услуга за оболеле од деменције, Алцхајмерове болести и аутизма.

Препоруке:

- У наредном периоду потребно је на даље реализовати већ започете активности у циљу успостављања центра за пружање локалних услуга. Оснивање овакве установе/центра се види као позитивно са становишта ефикасности, услуге ће бити груписане на једном месту, град ће имати бољи увид у реализацију услуга. Оснивање установе/центра за локалне услуге се види као релевантна мера и за даљи период.
- Стручни радници Центра за социјални рад су истакли значајну потребу за успостављањем услуге саветовалишта. Неопходно је испитати потребе за услугом, мапирати постојеће кадровске ресурсе за пружање саветодавно терапијских услуга и у

наредном периоду осмислити, у организационом смислу, модалитет пружања услуге саветовалишта као једне од приоритетних из ове групе услуга.

- Испитати потребе и размотрити успостављање саветодавних и терапијских услуга у раду са породицама деце са сметњама у развоју, као и реформисање начина садашњег функционисања развојних саветовалишта при домовима здравља. Размотрити да се у фокус ставе услуге ране интервенције за децу са сметњама у развоју, али и други видови подршке раном развоју деце из опште популације.
- Реализовати истраживања о потребама старијих од 65 година на целој територији града Панчева (и насељеним местима) на почетку имплементације новог стратешког плана, и/или користити расположиве изворе и податке (нпр. резултате мапирања које је реализовао ЦК и Удружење геронтодомаћица „Банатске виле“). Прикупљање прецизних података о реалним потребама старијих, омогућиће боље планирање, праћење на основу прецизно дефинисаних индикатора и евалуацију ефеката услуга.
- Установити базу података о волонтерима, развијати волонтеризам у свим генерацијама и улагати у знања и вештине кроз планске/циљане обуке. С обзиром да се већина организација финансира пројектно, ван пројектних активности, када постоји недостатак кадрова и активиста стабилна база волонтера може да буде ресурс који би допринео извесном континуитету у раду. У организационом смислу „волонтерски центар“ може да буде Црвени крст, с обзиром на досадашње искуство. Препорука је да појединачне организације и удружења надаље интерно развијају своје мреже волонтерске подршке, кроз сарадњу са школама и студентима из струке, на пример. Користити досадашња позитивна искуства из акција које су имале за циљ промоцију волонтерског ангажовања, као што су сајмови волонтера или волонтерски камп, медијске промоције и сл.
- У наредном периоду, потребно је подржати даљи развој услуге становања уз подршку за особе са инвалидитетом, испитати потребе и размотрити проширење капацитета и усклађивање са испитаним потребама корисника. Размотрити препреке и омогућити услове за лиценцирање Дома „Споменак“ за пружање услуге становања уз подршку за младе, с обзиром да је захтев за лиценцу поднет још 2016. године. У мониторингу ове услуге који је реализовао Покрајински завод за социјалну заштиту указано је такође и на потребу за интензивнијом промоцијом услуге и успостављањем боље сарадње са Центром за социјални рад, који треба да упућује кориснике на услугу. Једна од тешкоћа на коју је указано у току мониторинга од стране Покрајинског завода за социјалну заштиту је плаћање смештаја за кориснике са територије других општина.
- Неопходно је извршити мапирање потреба за услугом помоћ у кући, а нарочито у насељеним местима како је мера из Стратегије то предвиђала. Развијати услугу за различите циљне групе корисника, у складу са испитаним потребама, користити ресурсе и искуства организација које су у претходном периоду кроз пројекте реализовале ову услугу. Искористи расположиве волонтерске капацитете. Одржати квалитет пружених услуга кроз обезбеђивање акредитованих обука и других видова усавршавања за ангажовано особље.
- Потребно је надаље подржати пружање успостављених интегративних услуга. Испитати потребе за даљи развој услуга у смислу повећања броја корисника, обухвата кориснике у насељеним местима и сл.
- Потребно је испитати потребе за услугом персоналне асистенције, користити расположиве податке и искуства удружења грађана која окупљају особе са инвалидитетом и евиденцију Центра за социјални рад. С обзиром да у досадашњем периоду није било иницијатива за покретање ове услуге, иницирати пилотирање услуге кроз годишње конкурсе за финансирање – суфинансирање пројеката, у складу са испитаним потребама и процењеним приоритетима.

- Испитати потребе за услугама за особе са аутизмом и оболеле од деменције и Алцхајмерове болести. Користити искуства и ресурсе пружалаца услуга дневног боравка „Невен“ и „Јабука“ (Срце у јабуци, Јабука) када је у питању развој услуга за особе са инвалидитетом. Усмерити се на отклањање препрека на које је указано од стране пружалаца и корисника услуга: недовољан број стручних радника и недостатак финансијских средстава, недовољно простора, и хетерогеност група у смислу узраста корисника и врсте тешкоћа. Користити искуства удружења (на пример Удружење „На пола пута“ које је од 2014. до 2018. године реализовало услугу помоћ у кући за децу, младе, одрасле и старе са интелектуалним тешкоћама, на територији града и у насељеним местима). Ставити акценат на промотивне активности услуге за особе са инвалидитетом имајући у виду да је указано на социјалну изолацију и незаинтересованост родитеља за реализацију услуге, као и њихову неинформисаност о значају услуге.
- Размотрити да се услуге за оболеле од деменције и Алцхајмерових болести развијају као интегративне услуге, узимајући у обзир све специфичности ових обољења.
- Узимајући у обзир да постоје ресурси за успостављање услуге предаха (просторни услови и оспособљени стручни радници и сарадници) и да је изражена потреба за овом услугом, препоручује се да се у наредном периоду размотре могућности за успостављањем ове услуге.
- Позитиван ефекат рад са децом и младима у сукобу са законом и другим тешкоћама у социјалном прилагођавању и њиховим родитељима у оквиру пројектних активности је добра основа за успостављање и развијање услуге за ову циљну групу, а истовремено намеће потребу успостављања и услуге саветовалишта за брак и породицу, која би омогућила целовит приступ породицама са проблемима.
- Установљена потреба за услугом прихватилишта за привремено и ургентно збрињавање одраслих и старијих особа, из осетљивих група може бити значајна основа за покретање ове услуге. Успостављање ове услуге би олакшало и убрзало збрињавање корисника.

Циљ 2: РАЗВИЈАЊЕ ИНТЕГРАТИВНОГ ПРИСТУПА У ПРУЖАЊУ УСЛУГА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ. Овај циљ је обухватио пет мера. Једна мера није остварена, а четири су делимично остварене. Делимично су остварене мере: развијање система идентификације породица и појединаца са препрекама у задовољавању основних животних потреба ради спречавања последица социјалне искључености; унапређивање сарадње установа и стручњака који се баве одраслима и старијима; медијска презентација проблема у области социјалне заштите и начина њиховог решавања на локалном нивоу; одржавање годишње конференције свих актера у социјалној заштити на локалном нивоу на тему развоја социјалне заштите у граду Панчеву. Није остварена мера унапређење сарадње установа и стручњака који се баве децом и младима.

Препоруке:

- Да би се превазишли проблеми у размени информација и унапредила сарадња између установа и стручњака који се баве децом, младима, одраслима и старима, потребно је прецизно формулисати области сарадње у виду протокола о сарадњи. Центар за пружање локалних услуга, чије оснивање се планира у наредном периоду, би омогућио квалитетније и непосредније повезивање и сарадњу.
- Да се формализује партнерство са медијским кућама на локалном нивоу у виду протокола, и дефинишу основни елементи и начини презентовања тема које се тичу социјалне заштите. Било би корисно организовати обуке за представнике локалних медија

из области социјалне заштите и стручне раднике из области информисања. Поред тога свака установа и организација би требала да доноси План информисања.

- Да се годишње конференције, које имају за циљ презентовање примера добре праксе, размена мишљења о разним актуелним темама релевантним за локалне услуге града Панчева, редовно организују јер на тај начин се учвршћује и унапређује повезаност, партнерство и сарадња свих релевантних актера социјалне заштите.

Циљ 3: СТВАРАЊЕ И УНАПРЕЂИВАЊЕ УСЛОВА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ И ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЈА УСЛУГА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ. Овај циљ је обухватио четири мере, од којих је једна у потпуности остварена, две делимично, а једна мера није остварена. У потпуности је остварена мера нормативно регулисање становања уз подршку особа са интелектуалним тешкоћама, лица са инвалидитетом и других осетљивих група. Делимично су остварене мере: афирмисање примера добре праксе у процесу инклузије и друштвене интеграције особа из осетљивих група; подршка развоју хранитељства, посебно специјализованих видова хранитељства за децу и младе са тешкоћама у развоју. Није остварена мера која се односи на отварање дневних боравака за старија лица од 65 година у већим насељеним местима.

Препоруке:

- У циљу даљег афирмисања примера добре праксе у инклузији и друштвеној интеграцији особа из осетљивих група пружаоци услуга социјалне заштите, установе социјалне заштите и организације цивилног друштва потребно је да редовно сачињавају годишњи план информисања и током године континуирано реализују активности информисања стручне и шире јавности о својој делатности, резултатима и успесима система социјалне заштите и промовишу примере добре праксе, као и да о овим активностима воде евиденцију. У промовисању примера добре праксе посебну пажњу придати вишеструко маргинализованим или искљученим грађанима и грађанкама.
- У наредном периоду посебну пажњу усмерити на подизање капацитета установа социјалне заштите, пружалаца услуга и организација цивилног друштва за активности информисања и промоције кроз ангажовање већег броја особа (запослених, волонтера, студената на пракси) као и унапређивање знања и вештина потребних за успешно информисање и промоцију.
- Спровести истраживање о потребама старих лица на територији о потребним услугама и облицима подршке, посебно оних услуга и облика подршке који доприносе превенцији институционализације. Посебну пажњу придати сагледавању потреба за услугама и подршком посебно рањивих група старих лица (стара лица са инвалидитетом, са деменцијом, менталним сметњама и др.).
- Иако су развој и финансирање услуге специјализованог хранитељства дефинисани на националном нивоу (реч је о услузи која се финансира из буџета Републике Србије), да би ова услуга заживела у локалној заједници потребно је развијати различите облике подршке и услуге за децу са сметњама у развоју, као услуге подршке породици које се о детету стара (без обзира да ли је биолошка или хранитељска).

Циљ 4: ПОДИЗАЊЕ КАПАЦИТЕТА ГРАДА ПАНЧЕВА ЗА СОЦИЈАЛНО СТАНОВАЊЕ. Овај циљ је обухватао три мере, од којих у потпуности је остварена једна, а нису остварене две. У потпуности је остварена мера припремање планске и техничке документације за изградњу станова социјалног становања. Нису остварене мере: сачинити акциони план социјалног становања и спровођење истраживања потреба за социјалним становањем.

Препоруке:

- Потребно је да Град Панчево донесе локални стамбени програм.

- Иницирати код надлежног органа да се формира нова радна група (стручни тим) за сачињавање акционог плана социјалног становања, и да се као мера која није реализована унесе приликом израде новог стратешког документа.
- Било би корисно за локалну самоуправу да у наредном периоду спроведе истраживање потреба за социјалним становањем, како би се добили подаци који представљају реалан приказ нерешених стамбених потреба посебно рањивих група како на територији града, тако и у приградским насељима. Добијени подаци се могу користити приликом израде Акционог плана града Панчева за социјално становање.
- У изради новог стратешког документа прецизирати шта се подразумева под термином социјално становање, да ли је то услуга социјалне заштите или обухвата меру социјалне политике града Панчева која се спроводи на основу Одлуке о располагању становима у јавној својини града Панчева по условима непрофитног закупа („Сл. лист града Панчева“ бр. 29/2018). Усвојену терминологију потребно је доследно користити у документу.
- Проширити круг корисника становања који су одређени у чл. 41 Одлуке о социјалној заштити грађана града Панчева („Сл. лист града Панчева“ бр. 38/2015, 32/2016, 7/2017 – испр. бр 21/2019) тако што ће се додати припадници посебно рањивих група: жене жртве породичног насиља, жене са инвалидитетом, жртве трговине људима. Критеријум се може применити као додатни критеријум и за давање станова под условима непрофитног закупа.

Циљ 5: УСКЛАЂИВАЊЕ ЛОКАЛНИХ ПРОПИСА СА ЗАКОНОМ И НАЦИОНАЛНИМ СТРАТЕШКИМ ЦИЉЕВИМА. Овај циљ је обухватао четири мере, од којих је у потпуности реализовано три, а делимично остварена једна мера. У потпуности су остварене мере: доношење годишњег Програма унапређења социјалне заштите и нове Одлуке о социјалној заштити грађана града Панчева; годишње планирање средстава у буџету града за финансирање/суфинансирање пројеката из области социјалне политике на локалном нивоу; унапређење квалитета постојећих и осигурање квалитета нових услуга путем дефинисања додатних локалних стандарда. Делимично је остварена мера доношење правилника о финансирању услуга социјалне заштите.

Препоруке:

- Потребно је да локална самоуправа и надаље перманентно прати законску регулативу и стратешка опредељења на националном нивоу, те да предузима активности у циљу правовременог усклађивања нормативних акта.
- У наредном периоду донети општи акт којим би се у складу са прописаном методологијом одредила цена услуга од стране надлежног органа јединице локалне самоуправе. Уколико се иста мера предвиди приликом израде новог програмског документа, другачије формулисати индикатор за меру. Примена новог Закона и стратегије развоја социјалне заштите РС, није адекватан индикатор из разлога што је у моменту доношења Програма социјалне заштите града Панчева, Стратегија развоја социјалне заштите („Сл. гласник РС“ бр. 108/2005), као национална стратегија истекла, али се и даље реализују одређени стратешки правци. Примена Закона о социјалној заштити („Сл. гласник РС“ бр. 24/2011) је обавезујућа за све јединице локалне самоуправе и остале актере у социјалној заштити, те се не може користити као индикатор. У циљу планирања средстава за реализацију услуга социјалне заштите потребно је повремено преиспитати да ли номинални износ цена услуга из наведених решења покрива реалне трошкове или га је потребно ускладити. Сугестија је да се у тексту Решења о утврђивању цена услуга помоћи у кући и цена услуга дневног боравка у геронтолошком центру прецизније одреди цена за јединицу мере (нпр. за помоћ у кући цена по сату, за доношење оброка и за кувани оброк – цена по броју оброка и сл.).
- На основу утврђених потреба корисника, а у складу са расположивим средствима у буџету града Панчева, континуирано наставити са применом виших стандарда и

повољнијих услова за остваривање услуга социјалне заштите које обезбеђује локална самоуправа.

3.5. SWOT анализа и кључни проблеми у области социјалне заштите

У циљу дефинисања циљева и планирања развоја система социјалне заштите града Панчева у наредном периоду, при обради података добијених кроз процес консултација од стране кључних актера, као методолошки инструмент коришћена је SWOT анализа. Као приоритетне циљне групе на које у наредном периоду треба ставити фокус рада, препознате су следеће категорије становништва:

- Старија лица
- Особе са инвалидитетом
- Деца и млади
- Жене
- Роми и друге осетљиве групе

Из SWOT анализе издвојени су кључни елементи и проблеми за све препознате приоритетне циљне групе.

ЦИЉНА ГРУПА - СТАРИЈА ЛИЦА	
СНАГЕ	СЛАБОСТИ
Развијени институционални капацитети, тј. развијена мрежа установа и организација који пружају услуге и подршку корисничкој групи старих (три државне и три приватне установе за смештај);	Недовољан број запослених стручних радника у установама и организацијама социјалне заштите;
Успостављене услуге ванинституционалне подршке старим лицима - услуга помоћи у кући и три клуба за старија лица са квалитетним садржајем;	Немогућност лиценцирања пружаоца услуга због неусклађености броја запослених са прописаним стандардима;
Активности волонтера Црвеног крста на унапређењу квалитета живота старијих особа;	Клубови за старија лица пружају разноврсне услуге корисницима, ова услуга не постоји у Правилнику за пружање услуга социјалне заштите и као таква се не може лиценцирати;
Стручан и професионалан кадар пружалаца услуга за старија лица;	Ограничена средства у локалном буџету за нове услуге као и програме социјалне заштите;
Највећи број запослених у области има лиценцу за рад и велики број завршених акредитованих програма обуке;	Одрживост услуга које се успостављају пројектно;
Сарадња здравственог система и система социјалне заштите на локалном нивоу кроз сарадњу службе помоћи у кући и лекара дома здравља на пружању интегрисаних социо- здравствених услуга;	Непостојање базе података о старијим корисницима;
Локална самоуправа спремна да препозна потребе корисничке групе и издвајања знатна финансијска средства за систем заштите старијих.	Непостојање прихватишта за одрасла и старија лица;
	Непостојање услуга за дементна лица, лица са алцхајмеровом болешћу као и услуга палијативне заштите;
	Недовољан број превентивних програма за старе и њихове породице са програмима како подржати породицу која брине о старијој особи;
	Недовољна доступност и ефикасност бесплатне правне помоћи;
	Неразвијеност услуге помоћ у кући у насељеним местима
	Недовољна информисаност старих лица о услугама

	социјалне заштите, али и других услугама од добробити за стара лица (на пример заштитника грађана).
ПРИЛИКЕ	ПРЕТЊЕ
Усвајање нацрта измена и допуна Закона о социјалној заштити;	Неповољни демографски трендови, старење становништва, одлазак образованог кадра из система социјалне заштите, пораст сиромаштва, насиља у породици као и све већи број пријава злостављања и злоупотребе старијих лица;
Усвајање нацрта Стратегије развоја социјалне заштите у РС;	Честе политичке промене руководећих структура што доводи до дисконтинуитета у реализацији планираних активности;
Реформа система здравствене заштите	Уредба о забрани запошљавања у јавном сектору онемогућава запошљавање недостајућег кадра и унапређење квалитета услуга, достизање прописаних стандарда услуга и њихово лиценцирање;
Домаћи и инострани фондови за финансирање пројеката у области социјалне заштите;	Недовољна сарадња Министарства здравља и Министарства надлежног за социјалну заштиту у области финансирања услуга;
Усвојен Закон о бесплатној правној помоћи.	Реорганизација у здравственом систему и деинституционализације психијатријских установа, као и планирани отпуст лица са менталним сметњама није праћен развојем услуга подршке у локалној заједници.

КЉУЧНИ ПРОБЛЕМИ – Циљна група старија лица:

Полазећи од резултата SWOT анализе издвојени су кључни проблеми у заштити старијих лица на територији града Панчева на којима у наредном периоду треба радити:

1. Неразвијене услуге за збрињавање старијих лица са: деменцијом, Алцхајмеровом болешћу, старијих лица са менталним сметњама, као и услуга палијативне неге
2. Недовољно испитане потребе старијих лица на територији града Панчева за услугама
3. Недостатак прихватишта за ургентно збрињавање
4. Недостатак стручних радника и геронтодомаћица
5. Недовољна доступност и информисаност о услузи помоћ у кући у насељеним местима

ЦИЉНА ГРУПА - ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	
СНАГЕ	СЛАБОСТИ
Развијени институционални капацитети, две државне установе за смештај особа са инвалидитетом;	Непостојање активних удружења у локалној заједници које се баве унапређењем положаја специфичних категорија у оквиру групе особа са инвалидитетом као што су: особе са аутизмом, особе оболеле од алцхајмерове болести, оболеле од церебралне парализе и др.;
Већи број удружења особа са инвалидитетом са запаженим резултатима у раду и развијеном мрежом услуга за ову корисничку групу;	Недовољан број успостављених услуга социјалне заштите у складу са потребама особа са инвалидитетом;
Стручан и искусан кадар у установама и организацијама социјалне заштите који се перманентно едукује;	Нису успостављене недостајуће услуге за особе са инвалидитетом као што су: персонална асистенција и саветовалиште за породицу, радни центри и сл.;

Успостављен сараднички однос удружења особа са инвалидитетом и градске управе; Градска управа издваја значајна финансијска средства за програме рада и пројекте удружења особа са инвалидитетом.	Недовољно запошљавање особа са инвалидитетом; Због забране запошљавања капацитети пружалаца услуга социјалне заштите стагнирају /немогућност проширења броја корисника услуге и унапређења квалитета услуге/ и онемогућен је поступак лиценцирања пружалаца услуга; Неприступачан и недовољно је адекватног простора за ванинституционалне облике социјалне заштите и рад удружења особа са инвалидитетом; Недовољно добра сарадња између институција за последицу може да има недовољно ефикасне, неблаговремено пружене услуге, доводи до преклапања услуга и неефикасног коришћења ресурса; Пружаоци услуга и актери у систему социјалне заштите најчешће немају потписане протоколе о сарадњи.
ПРИЛИКЕ	ПРЕТЊЕ
Усвајање нацрта националне стратегије развоја социјалне заштите; Повезивање установа и удружења у реализацији заједничких пројеката, као и изналажење могућности да поједине пројектне активности прерасту у редовно финансиране активности; Чланства у организацијама и удружењима на свим нивоима, посете семинарима, едукацијама размена искустава са другим локалним самоуправама у имплементацији примера добре праксе; Активности на сензибилизацији друштвене средине за права и потребе особа са инвалидитетом и адекватно медијско промовисање.	Особе са инвалидитетом су у већем ризику од сиромаштва у односу на остало становништво; Издвојена финансијска средства из локалног буџета, иако значајна, за услуге особама са инвалидитетом су недовољна у односу на потребе ове корисничке групе; Недостатак финансијских средстава доводи до гашења услуга које се пројектно успостављају; Уредба о забрани запошљавања онемогућава запошљавање потребног броја стручних радника и другог особља; Иако је доста урађено на приступачности окружења за функционисање особа са инвалидитетом, постоје још многе физичке баријере у локалној заједници које отежавају самосталан живот.

КЉУЧНИ ПРОБЛЕМИ – Циљна група особе са инвалидитетом:

1. Недовољно развијене услуге за особе са инвалидитетом, посебно за особе са аутизмом, (недостатак кадра за пружање ове услуге, неиспитане потроне на локалном нивоу за потребе ове корисничке групе, недовољан број удружења који се баве проблемима особа са аутизмом);
2. Недовољна информисаност о правима, обавезама, услугама за особе са инвалидитетом;
3. Недостаје услуга персоналне асистенције;
4. Недостаје услуга предах;
5. Недовољно прилика за радно ангажовање и запошљавања особа са инвалидитетом.

ЦИЉНА ГРУПА - ДЕЦА И МЛАДИ	
СНАГЕ	СЛАБОСТИ
Расположиви ресурси система, а то су	Није развијена ниједна услуга за рад са децом и

установе за децу и младе и успостављене локалне услуге социјалне заштите за децу и младе; Обучен, лиценциран стручни кадар, који перманентно ради на свом стручном усавршавању; Међу институцијама, нарочито у систему социјалне заштите, постоји добра сарадња; Добро познавање корисника и њихових потреба од стране запослених, свако из свог домена, што олакшава сарадњу и доприноси бољем квалитету услуга; град Панчево пружао је подршку развоју хранитељства кроз финансирање ургентног хранитељства и финансијску подршку пројектима чија циљна група су деца на хранитељству и хранитељске породице.	младима у сукобу са законом и другим тешкоћама у социјалном прилагођавању али је било значајних пројектних активности на одређено време, које су имале позитивне резултате; Иако се доста радило и улагало у развој ургентног хранитељства, не постоји довољан број специјализованих хранитељских породица; Недостатак истраживања и база података о потребама деце и младих на локалном нивоу; Недовољан број запослених стручних радника у институцијама и организацијама које се баве децом и младима; Недостаје услуга саветовалиште за брак породицу и проблеме младих; Недостатак услуга за децу са проблемима у понашању, као и система адекватне подршке младима који напуштају систем социјалне заштите; Недовољно превентивних програма за породице у ризику од издвајања деце; Мала је ефикасност у решавању стамбено-материјалних проблема и недовољна је подршка средине младима на путу ка осамостаљивању, након завршетка школовања и изласка из система социјалне заштите; Иако је успостављена услуга личног пратиоца, број личних пратилаца је недовољан у односу на потребе, лични пратиоци често одустају од пружања услуге услед ниске накнаде за рад и неизвесног радног статуса; Недовољни капацитети за децу у предшколским установама, продуженом боравку, што би посебно представљало подршку породици у кризи Недовољна је мотивација за партнерски интерсекторски рад на проблемима деце и младих (Центар за социјални рад, школа, Удружења која раде са корисницима дрога, Домом здравља, Општинским и јавним тужилаштвом и др.); Недостаје континуитет у пружању услуга што умањује ефикасност самих услуга.
ПРИЛИКЕ	ПРЕТЊЕ
Сензибилисаност запослених у Градској управи за проблеме деце и младих и спремност на издвајање средстава за финансирање програма и пројеката; Национални и међународни конкурси, писање пројеката, лобирање за средства за успостављање нових и одрживост постојећих услуга;	Изостајање одговора система на проблем просјачења у породици и изложености нарочито деце овом облику злоупотребе; Неадекватан одговор система на малолетничке бракове, нарочито ромске бракове. Постојање предрасуда како шире тако и стручне јавности, нормализовање или минимизирање оваквих појава; Недовољна сензибилисаност послодаваца у вези са

Мере запошљавања које нуди Национална служба за запошљавање, стоје као велика могућност, али их треба познавати и користити. То значи да интерсекторска сарадња мора бити основа за унапређење квалитета услуга.

запошљавањем рањивих група;

Непостојање Закона о социјалном предузетништву (и подзаконских аката за пуну примену)

КЉУЧНИ ПРОБЛЕМИ – циљна група деца и млади

1. Недовољан број запослених у социјалној заштити, као и нагли одлив обученог и лиценцираног стручног кадра;
2. Недостаје услуга саветовалишта за брак и породицу (посебно за рад са породицама у ризику);
3. Проблем одрживости услуга наставља да постоји због забране запошљавања, па је проблем како пројектне активности претворити у сталне услуге;
3. Недостатак лиценцираних пружалаца услуга у цивилном сектору;
4. Недовољни капацитети у предшколској установи;
5. Присуство вршњачког насиља и пораст броја деце жртава породичног насиља.

ЦИЉНА ГРУПА – ЖЕНЕ

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
У граду постоји Сигурна кућа за жене и децу жртве породичног насиља, услуга је лиценцирана и има стручан кадар, отворен за промене и нова сазнања. Поред тога постоји и услуга СОС телефона која има велики број корисника;	Не постоји довољан број услуга и програма подршке за овако комплексну и хетерогену корисничку групу;
На нивоу града је потписан споразум о међу-институционалној сарадњи у заштити жена од насиља;	Капацитет Сигурне куће је недовољан за исказане потребе;
Црвени крст реализује програм заштите од трговине људима;	Недостаје услуга саветовалишта за брак и породицу;
Постоји Скупштинско тело за родну равноправност, које даје свој допринос у унапређењу положаја жена у овој локалној заједници;	Недовољно добра сарадња и трансфер знања и искуства између јавног и цивилног сектора и самих жена;
Добра сарадња установа и пружалаца услуга социјалне заштите са локалним омбудсманом Регионална привредна комора Панчево основала је савет за женско предузетништво који својим активностима промовише родну равноправност и активно учешће жена у свим сферама друштвеног живота;	Дисконтинуитет у раду НВО сектора у смислу престанка рада након завршетка пројеката - дисконтинуитет у финансирању пројеката НВО, недовољни капацитети НВО јер нема лиценцираних услуга и стручног кадра;
Град Панчево има Локални акциони план запошљавања у оквиру кога жене имају приоритет у запошљавању;	Иако се издвајају редовно средства из буџета града, она нису довољна како за квалитет тако ни за квантитет потреба ове корисничке групе;
На нивоу града постоји финансијска подршка за материнство (подршка за вантелесну оплодњу, за родитељска права-пакет за бебе, за прво дете за	Недовољна информисаност жена о правима и услугама које имају на располагању у заједници.

незапослене родитеље, регресирање боравка деце у вртићима, суфинансирање боравка деце у приватним вртићима); Активне мере Националне службе обухватају: запошљавање које се односе на запошљавање теже запошљивих група (жене, особе са инвалидитетом, старије од 50 година, млади, рурално становништво), samozapošljavanje, обука за познатог послодавца, обука за тржиште рада(шивачи, геронто-домаћице и др.), социјално становање и жене корисници.	
ПРИЛИКЕ	ПРЕТЊЕ
Усвајање нацрта нове стратегије развоја социјалне заштите у РС	Сиромаштво, незапосленост, криза породице;
Извештај из мониторинга и евалуације Стратегије развоја социјалне заштите града Панчева за 2014-2018 годину, који могу дати смернице за даљи развој и бити пример добре праксе	Честе промене руководећих структура што доводи до дисконтинуитета у планирању и спровођењу програма, изазива осећај несигурности, неизвесности и немотивисаности запослених
Финансирање услуга и програма кроз учешће на пројектима ЕУ фондова, нарочито софтверских пројеката у којима је услов за добијање средстава партнерство државног и цивилног сектора	Уредба о забрани запошљавања која онемогућава запошљавање потребног броја стручних и других радника
Редовни састанци и договори институција социјалне заштите, размена информација на месечном нивоу је прилика да се негује систем, а не само своја институција	Непостојање стандарда и норматива за пружање саветодавно терапијске услуге и недовољан број обученог кадра за спровођење ове услуге
Едукативни програми за уважавање различитости	Многе НВО које су радиле са женама се гасе, због немогућности финансирања активности, а волонтерски рад није довољно развијен
Оснивање нових установа социјалне заштите, установа за пружање локалних услуга која ће допринети развоју интегративни приступ у решавању проблема у локалној заједници	Стереотипи и предрасуде о женама жртвама насиља, што умањује ефикасност система у њиховој заштити
Подршка „Куће безбедности“ у заштити жена	Висока стопа незапослености жена
	Непостојање довољног броја сервисних услуга за запослене жене, које би биле превентивне мере
	Иако је интерсекторска сарадња препозната као снага, у односу на континуитет, та сарадња је препозната и као претња. Запажено да је та сарадња ефикасна у кризним ситуацијама, да квалитет те сарадње нема континуитет те се тако губи њен превентивни карактер и улога

КЉУЧНИ ПРОБЛЕМИ – Циљна група жене:

1. Недостатак саветовалишта за брак и породицу;
2. Недовољне мере заштите жена жртава насиља након изласка из Сигурне куће;
3. Недовољна економска самосталност жене;
4. Недовољна сарадња цивилног/јавног сектора;
5. Неадекватна информисаност најшире јавности о положају жена у савременом друштву.

ЦИЉНА ГРУПА- РОМИ И ДРУГЕ ОСЕТЉИВЕ ГРУПЕ	
СНАГЕ	СЛАБОСТИ
На нивоу града формиран локални тим за борбу против свих видова дискриминације (формиран у оквиру пројекта); Постојању координатора за Роме у локалној самоуправи као и ромског медијатора у дому здравља; На локалном нивоу чести конкурси за финансирање удружења који се баве овом корисничком групом; У удружењима је запослен едукован стручни кадар;	Недовољан број организација које се баве унапређењем положаја Ромске заједнице; Удружења ових корисничких група се формирају, почињу са радом и веома брзо гасе; Тим за борбу против дискриминације, иако је формално основан недовољно је активан, чак постоји тренутно и застој у његовом функционисању; Шира јавност је недовољно информисана о постојању удружења и програмима и активностима које она нуде;
Постојање и активан рад: две организације цивилног друштва која се баве питањима Рома, једна организација за ЛГБТИ популацију (ЖМИГ) и Удружење Нова+, за рад са ХИВ позитивним особама, корисницима дрога, сексуалним радницама и бившим осуђеницима; Сарадња са градским омбудсманом, отвореност и спремност за сарадњу и подршку овог локалног тела.	Недостатак специфичних знања и вештина у раду са овим корисничким групама, од стране запослених у центру за социјални рад, образовању и здравственом систему. Познавање елемената културно компетентног приступа у раду мора бити на много вишем нивоу, те се мора радити на сензибилизацији и едукацији стручних радника за рад са овим корисничким групама; Иако постоје формирана многа тела на локалном нивоу, недовољна је повезаност и партнерство у раду, и комуникацији са градском управом.
ПРИЛИКЕ	ПРЕТЊЕ
Постоји широка лепеза могућности када је у питању законска регулатива (Стратегија за укључивање Рома, Поглавље 19 за приступање ЕУ, Закон о забрани дискриминације, канцеларија за Роме и др.); све ове законске регулативе представљају могућности за унапређење социјалне заштите ових корисничких група; Формиране су две мреже: Унија организација које се баве заштитом особа које живе са ХИВ-ом и друга која се бави бившим осуђеним лицима и малолетницима у сукобу са законом; Могућност се види и у националним, покрајинским и локалним конкурсима за добијање средстава за континуирано финансирање удружења.	Предрасуде и стереотипи од стране окружења, што је последица недовољне и неадекватне информисаности од стране медија. Ова претња би се могла ублажити могућностима које има локална самоуправа у подстицању медија да на културно компетентан начин извештавају о положају рањивих група, као и о свим другим активностима везаним за њихов рад; Недостатак материјалних средстава за континуиран рад удружења и организација који се баве положајем ових рањивих група; Честе промене градских руководећих структура; Нова мигрантска криза.

КЉУЧНИ ПРОБЛЕМИ – Циљна група Роми и друге осетљиве групе:

1. Недовољно оснажене ромске организације и недовољно активности на инклузији ромске популације;
2. Недостатак специфичних знања и вештина стручног кадра у ЦСР, образовању, здравству за рад са Ромима и другим рањивим групама;
3. Недовољно јасна комуникација између пружалаца услуга и корисника (страх од изношења проблема, стигматизација);
4. Подстицајне мере запошљавања нису прилагођене за бивша осуђена лица и кориснике дрога;
5. Недостатак услуга и/или недовољна доступност постојећих услуга овим корисничким групама (прихватилиште, социјално, терапијске услуге и друго).

4. ДЕФИНИСАЊЕ ЖЕЉЕНЕ ПРОМЕНЕ

4.1 Визија развоја система социјалне заштите града Панчева

Град Панчево је заједница задовољних и друштвено укључених грађанки и грађана једнаких шанси у задовољавању својих социјалних потреба.

4.2 Вредности и принципи система социјалне заштите града Панчева

- Доступност услуга корисницима – Обезбеђење услова и развијање услуга, тако да грађани своје потребе приоритетно задовољавају у средини у којој живе и да сваком појединцу подједнако буду приступачне услуге и сервиси;
- Партиципација корисника – Обезбеђење учешћа корисника у доношењу одлука о начину задовољавања њихових потреба, одговорности за избор и коришћење сопствених потенцијала, пружање подршке кориснику за активирање потенцијала за самостално задовољавање потреба, продуктиван живот у заједници и предупређење зависности од социјалних служби;
- Одрживост и континуитет пружања услуга – Развијање разноврсних услуга у оквиру јавног, невладиног и приватног сектора. Кориснику се благовремено пружа могућност коришћења одговарајуће услуге, у континуитету и потребном трајању;
- Лице у стању социјалне потребе у фокусу деловања – Развијање и пружање услуга које су у највећем степену усаглашене са потребама корисника, уз поштовање људских права и достојанства;
- Сензибилисана средина и корисници – Стварање система перманентног информисања и едуковања грађана о правима из области социјалне и породично – правне заштите, система услуга социјалне заштите на локалном нивоу, сензибилисање шире популације на идеју инклузије свих категорија грађана с потешкоћама у развоју, са инвалидитетом, маргинализованих група и стварања једнаких шанси за све;
- Развојни приступ – Неопходно је да услуге прате потребе стварних људи и да се периодично евалуирају и анализирају како потребе тако и ефекти подршке, јер систем социјалне заштите треба да буде флексибилан, због потребе брзог мењања и давања одговора на потребе конкретних људи, чланова заједнице.

5. ЦИЉЕВИ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

5.1 Општи циљ

Град Панчево ће унапредити систем социјалне заштите путем доследног и свеобухватног приступа у одговору на социјалне потребе грађанки и грађана, уз поштовање принципа социјалне инклузије, људских права и развијање партнерстава.

Показатељи учинка за општи циљ:

До краја 2027 године:

- територијална доступност услуга у насељеним местима и у граду;
- број корисника услуга у насељеним местима и у граду;
- задовољство корисника услугама.

5.2 Посебни циљеви

Посебан циљ	Показатељи учинка	Полазне вредности	Циљане вредности	Извори верификације
1. Развијање нових и унапређење постојећих услуга социјалне заштите уз унапређивање услова за превенцију институционализације	1. Број нових услуга које су покренуте	1. Закључно са 2018. у граду се пружа укупно 8 услуга	1. Закључно са 2027 је укупно 10	Годишњи извештаји о мониторингу услуга и имплементацији Стратегије
	2. Обухват корисника по броју и структури услуга социјалне заштите на крају 2027. у односу на 2018.	2. Стање приказано у табелама у Прилогу	2. Увећано за 10%	Годишњи извештаји пружалаца услуга
	3. Територијална покривеност услугама	3. Дневне услуге за старе су доступне само у граду	3. Услуга ће бити доступна у приоритетним насељеним местима	Извештај о евалуацији Стратегије
	4. Задовољство корисника постојећим услугама	4. Тренутно се мери задовољство за део услуга	4. Мериће се задовољство за све услуге	Буџет града Панчева Службени лист града Панчева
	5. Ставови пружалаца услуга о квалитету услуга	5. Не ради се самооцењивање квалитета	5. Сваки пружалац ради самооцену квалитета	Резултати анкета/ евалуација услуга

Стратегија развоја социјалне заштите Града Панчева 2020-2027

2. Стимулисање и подршка ефикасној сарадњи и партнерствима између јавног, цивилног и приватног сектора	1. Број партнерских програма/пројеката / иницијатива	1. У 2019. години поднет један заједнички ЕУ пројекат	1. До 2027. циљ је да буде 2 ЕУ предлог пројекта и 3 из других извора финансирања	Годишњи извештаји о мониторингу услуга имплементације Стратегије
	2. Број потписаних протокола о сарадњи	2. Приоритет на локалном конкурс је партнерство	2. Приоритет на локалном конкурс је партнерство	Годишњи извештаји пружалаца услуга Извештаји конкурсних комисија Извештај о евалуацији Стратегије Буџет града Панчева
3. Изградња инфраструктуре и унапређење организационих и људских капацитета у сектору социјалне заштите	1. Основана установа за пружање локалних услуга	1. Урађен Нацрт оснивачког акта и Статута	1. Основана установа и отпочет рад у 2021. години	Буџет града Панчева Службени лист града Панчева Извештај о евалуацији Стратегије
	2. Број организованих акредитованих обука за стручне раднике	2. Нису организоване обуке	2. Организовано минимум 1 обука годишње	Извештај о завршеној обуци

6. МЕРЕ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

ПОСЕБНИ ЦИЉ 1: РАЗВИЈАЊЕ НОВИХ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ УСЛУГА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЗ УНАПРЕЂИВАЊЕ УСЛОВА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ					
Мере и активности	Индикатори	Опис пројеката	Носиоци	Време	Потребна финансијска средства
1.1 Развијање услуга помоћи у кући у граду и насељеним местима	1. Број насељених места у којима је покривена услуга у првој години - 2, а у осталим годинама по једно 2. Број обухваћених корисника. Циљана вредност сваке године по 10 нових корисника 3. Број ангажованих геронтодонација. Циљана вредност: сваке године по 2 више	Мапирање потреба за услугом ПУК, нарочито у насељеним местима и у складу са испитаним потребама, развој услуга Истраживање потреба старијих од 65 година на целој територији града Панчева, припрема базе података Реализација услуге	„Геронтолошки центар“ Панчево, Секретаријат за јавне службе и социјална питања	2020-2027 2020-2027 2021-2027	Сваку годину увећати за 1.300.000
1.2 Унапређење услуга ургентног збрињавања одраслих и старијих	Број корисника за које је обезбеђен смештај на годишњем нивоу Циљана вредност: 3-4 корисника на годишњем нивоу	Финансирање смештаја одраслих и старијих особа код лиценцираних пружалаца услуга	Секретаријат за јавне службе и социјална питања	2020-2027	1.000.000 годишње из буџета
1.3 Развијање међугенерациске солидарности и сарадње и промоција волонтеризма у подршци социјално осетљивим групама	Број укључених волонтера на годишњем нивоу: 50 Број и врста реализованих пројеката који су подржани из градског буџета - минимум 1 годишње Број и врста пројеката са којима се конкурише за подршку других донатора - минимум 2 годишње	Имплементација волонтерских пројеката у насељеним местима за пружање различитих видова социјалне подршке/развијање мреже Подршка већ постојећим волонтерским програмима Израда базе података о волонтерима и промоција волонтеризма и за старије особе	Црвени крст, Секретаријат за јавне службе и социјална питања и организације цивилног друштва	2020-2027	500.000 по пројекту
1.4 Мере превенције и заштите старијих лица од злостављања, занемаривања	Број пројеката финансираних из буџета а који се баве превенцијом:	Подржани пројекти превенције – Едукација стручне и опште јавности, сензибилизација за	Секретаријат за јавне службе и социјална питања	2020-2027	500.000

Стратегија развоја социјалне заштите Град Панчево 2020-2027

и злоупотребе	најмање 1 годишње Број стручних радника у услугама социјалне заштите који су обухваћени едукацијама о заштити старијих од злостављања-најмање 20	питања заштите старијих од злостављања, занемаривања и злоупотребе	Организације цивилног друштва, носиоци акредитованих програма		
1.5 Развој услуге клубова за одрасле и старије у насељеним местима (у селима)	Број покренутих клубова и места у којима су покренути – у прве две године у по 2 већа места, а од 2022 по једно место годишње Број корисника-циљана вредност – 50 по клубу	Обезбеђивање простора – јавне установе у насељеним местима Отварање клубова	Секретаријат за јавне службе и социјална питања, пружаоци услуга	2020-2027	По 1 милион за 2020 и 2021, а по 500.000 за сваку наредну годину
1.6 Успостављање и развијање услуге персоналне асистенције	1.Реализована анализа потреба 2.Лиценцирана и успостављена услуга Број корисника обухваћених услугом на годишњем нивоу – 5	Анализа потреба одраслих корисника за услугом персоналне асистенције Подршка успостављању услуге и лиценцираном пружаоцу услуге	Секретаријат за јавне службе и социјална питања, Центар за социјални рад, организације цивилног друштва	1.2021 2.2022 -2027	Јавна набавка чија ће вредност бити утврђена на основу потреба
1.7 Унапређење услуге личног пратиоца	Број обухваћених корисника-на годишњем нивоу- по 2 нова годишње, до 55 у 2027 . години	Повећање обухвата корисника услугом личног пратиоца	Организације цивилног друштва по јавној набавци	2020-2027	Годишње нових 1.300.000
1.8 Развој и унапређење услуге дневног борава за младе и одрасле са инвалидитетом	Број обухваћених корисника на годишњем нивоу-60 корисника свих врста инвалидитета до 2027 Пружалац услуге лиценциран до 2021	Подршка постојећим услугама, унапређење квалитета услуге Повећање обухвата корисника за реализацију кроз унапређење испуњености структурних стандарда	Секретаријат за јавне службе и социјална питања, ШОСО Мара Мандић, Дом Срце у јавуци и друге установе социјалне заштите и организације цивилног друштва	2020-2027	Годишње финансирање делатности
1.9 Развијање саветодавно терапијских и социјално едукативних услуга	Број подржаних програма и пројеката на годишњем нивоу-најмање један по циљној групи Број корисника обухваћених програма и пројеката на	Успостављање услуге саветодавништва за брак и породицу Подршка иновативним програмама и пројектима као и пилотирању саветодавно терапијских и социјално едукативних активности:	Секретаријат за јавне службе и социјална питања, Центар за социјални рад, Црвени крст, организације цивилног друштва и други пружаоци услуга социјалне заштите	2020-2027	Конкурс града и конкурси других извора финансирања

		годишњем нивоу до 10 корисника- учесника по пројекту Број партнерских пројеката минимум 1 у две године	• Подршке биолошкој породици, • Подршке деци и младима у сукобу са законом и другим тешкоћама у социјалном прилагођавању, • Подршке породицама особа оболелих од деменције Подршка лиценцирању и имплементацији услуге СОС телефона за жене жртве насиља Подстицање међусекторске сарадње у имплементацији подржаних иновативних пројеката	Организације цивилног друштва	2020-2027	500.000 по пројекту Градски буџет и други извори	
1.10	Подршка породицама у ризику од издавања деце	Број подржаних програма и пројеката-најмање 1 годишње	Подршка програмима и пројектима који јачају родитељске компетенције породицама из осетљивих група, пружају подршку стимулацији раног развоја, превенцији оспана деце из образованог система, превенцији раних бракова....				
ПОСЕБНИ ЦИЉ 2: СТИМУЛИСАЊЕ И ПОДРШКА ЕФИКАСНОЈ САРАДЊИ И ПАРТНЕРСТВИМА ИЗМЕЂУ ЈАВНОГ, ЦИВИЛНОГ И ПРИВАТНОГ СЕКТОРА							
	Мере и активности	Индикатори	Опис пројеката	Носиоци	Време	Потребна финансијска средства	
2.1	Унапређење сарадње и укрепавање установа и других пружалаца услуга у систему социјалне заштите	Број и врста заједничких пројеката и/или иницијатива Два заједничка пројекта за извештајни период	Одржавање годишње конференције Реализација пројеката из средстава ЕУ Конкурс града подстиче партнерства	Центар за социјални рад, пружаоци услуга социјалне заштите и организације цивилног друштва	2020-2027	Нису потребна финансијска средства за пројекте финансирање по доступним конкурсима/јавним позивима	
2.2	Развијање регионалне и међуопштинске сарадње	Број протокола о сарадњи између две или више локалних самоуправа - 1	Израда пројектних предлога и аплицирање за ЕУ позиве	Локалне самоуправе и други актери из региона	2021-2027	15% за учешће у ЕУ пројектима из буџета локалне самоуправе	
2.3	Развијање међународне сарадње	Иницирање и унапређење сарадње у области	Идентификовање области заједничке сарадње	Град Панчево, партнерске установе из региона,	2022 - 2027	1.000.000	

Стратегија развоја социјалне заштите Град Панчево 2020-2027

	социјалне заштите са братимљеним грађанима и другим	Студијска путовања и размена искустава	Братимљени грађани и други			
2.4	Унапређење информисаности корисника и свих грађана о услугама и правима из области социјалне, здравствене заштите, радних односа и свих других области од значаја.	Број информативних и промотивних догађаја у извештајима носилаца пројеката/програма/пужалата услуга	Афирмисање примера добре праксе у процесу инклузије и друштвене интеграције особа из осетљивих група кроз сарадњу са медијима и коришћење друштвених мрежа Сачињавање годишњих планова информисања сваког пружаоца услуга/носиоца пројекта	2020-2027	Годишње финансирање делатности Конкурс града и конкурс других извора финансирања	
2.5	Промоција међусекторске сарадње између јавног, цивилног и приватног сектора у реализацији активних мера запошљавања	Два округа стола за извештајни период	Анализа реализованих мера из Локалног акционог плана за запошљавање	2021 - 2027	100.000	
ПОСЕБНИ ЦИЉ 3: ИЗГРАДЊА ИНФРАСТРУКТУРЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ОРГАНИЗАЦИОНИХ И ЉУДСКИХ КАПАЦИТЕТА У СЕКТОРУ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ						
	Мере и активности	Индикатори	ОПИС ПРОЈЕКТА?	Носиоци	Време	Потребна средства
3.1	Оснивање установа за пружање локалних услуга социјалне заштите	Донет оснивачки акт и друга нормативна акта (Презумирање: лиценцираних услуга – 8, и запослених-56)	Усвајање оснивачког акта Оспособљавање простора, обезбеђивање опреме за рад Успостављање процеса рада Промоција установе	Град Панчево	2021. отпочињање са радом	Редовно буџетско финансирање (град Панчево и партиципација корисника)
3.2	Јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите и у партнерским системима	Број професионалаца укључених у припрему и реализацију конференције: 10 по конференцији сваке године Најмање једна акредитована обука годишње за професионалце у социјалној заштити – 30 полазника	Одржавање годишње конференције свих актера у социјалној заштити на локалном нивоу на тему развоја социјалне заштите у граду Панчеву Програми стручног усавршавања – једна акредитована обука годишње	Секретаријат за јавне службе и социјална питања у сарадњи са установама социјалне заштите и организације цивилног друштва	2021-2027	1.000.000 годишње
3.3	Сензибилизација локалне	Број промотивних,	Кроз јавне манифестације	Организације цивилног	2022 - 2026	1.000.000 (Градски буџет

Стратегија развоја социјалне заштите Град Панчево 2020-2027

заједнице о потребама и проблемима ранијих група	информативних и едукативних кампања – две кампање за извештајни период	(путем конкурса) промовисати живот, проблеме дилеме и изазове са којима се сусрећу Роми, ЛГБТИ популација и друге раније групе Сензибилизација друштвене средине и структура за проблеме малолетничких бракова (рад са ромским девојчицама на наставку школовања, превенцији малолетничких бракова)	друштва, установе социјалне заштите и други	и други извори финансирања)
3.4 Усклађивање локалних прописа и аката са законима и националним стратешким документима	Измене и допуне – техничко усклађивање са новим Законом и прописима	Годишња анализа важних аката и докумената	Секретаријат Градске управе, Скупштина града	Нису потребна средства
3.5 Унапређење система праћења и извештавања о локалним услугама социјалне заштите	Израђени годишњи извештаји о имплементацији Стратегије развоја социјалне заштите града Панчево 2020-2027 Пружаоци услуга достављају годишње извештаје о реализацији у новим форматама, у складу са индикаторима из Стратегије	Јачање капацитета локалне самоуправе за мониторинг локалних услуга, као и за мониторинг имплементације Стратегије развоја социјалне заштите града Панчево 2020-2027 Израда и прилагођавање формулара за праћење и извештавање пружалаца локалних услуга у складу са индикаторима ове Стратегије	2020-2027 Секретаријат за јавне службе и социјална питања	Нису потребна средства

7. ПРАЋЕЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Праћење имплементације Стратегије развоја социјалне заштите Града Панчева 2020-2027 биће реализовано континуирано, кроз инструменте и механизме који су већ функционални на нивоу локалне самоуправе: финансирање услуга социјалне заштите и праћење њиховог рада кроз извештавање, финансирање редовних делатности, програма и пројеката у области социјалне заштите и праћење њиховог рада кроз редовно извештавање.

Како је овим документом предвиђено за наредни период, локална самоуправа ће унапредити систем извештавања пружалаца услуга и носилаца програма и пројеката који се финансирају из буџета Града Панчева кроз прилагођавање формата за извештавање у односу на квалитативне и квантитативне индикаторе из ове Стратегије. На тај начин ће се најмање на годишњем нивоу вршити сумирање постигнутих резултата, мерење учинка и процена напретка.

Праћење реализације општег и посебних циљева вршиће се израдом годишњег извештаја који садржи и квантитативне и квалитативне податке за све циљне групе дефинисане Стратегијом.

Целукупна оцена ефеката планираних услуга и мера биће предмет екстерне евалуације која ће бити обезбеђена по истеку важења овог документа.

Потребно је да Градоначелник, по усвајању Стратегије, именује Тим за праћење реализације овог документа. Задаци Тима обухватиће:

- праћење реализације,
- ревизију документа по потреби,
- израду акционих планова и извештаја о њиховој реализацији.

Тим ће имати одговорно лице – координатора Тима. Градоначелник ће у формирању тима одредити координатора за послове праћења и извештавања. Тим ће бити сачињен од чланова које ће предложити носиоци реализације мера из документа.

За процену потребе финансијских средстава и осталих нематеријалних ресурса, биће одговоран Секретаријат за јавне службе и социјална питања.

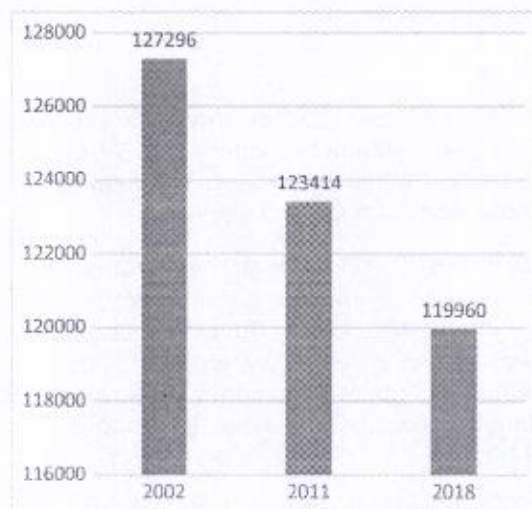
Рокове за спровођење мера и начин обезбеђивања средстава припремаће на годишњем нивоу Секретаријат за јавне службе и социјална питања, у партнерству са Тимом.

8. ПРИЛОЗИ

8.1. Прилог- Демографски подаци

Број становника

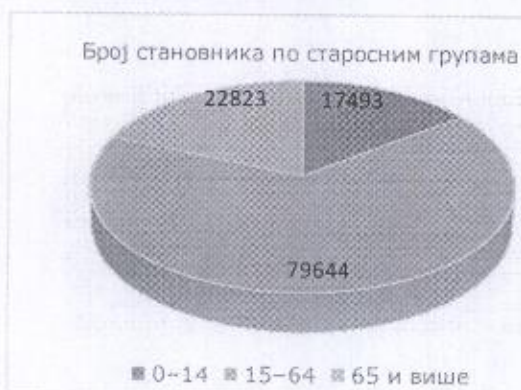
Тренд кретања броја становника у периоду од 2002-2018 указује на пад броја становника за 7.336 или 5.76 % .

Графикон 1. Број становника 2002- 2018

Графикон 2. Становништво по типу насеља, 2018

Старосна структура становништва

Број становника по старосној структури деца (0-14) - 17943, млади и одрасли (15-64) - 79644 и стари (преко 65) - 22823 (Графикон 3.) и удео у укупном броју становника.

Просечна старост становника града Панчева 42.8¹ док је просечна старост на националном нивоу 43.2². Просечна старост становништва је већа у односу на 2011. годину када је просечна старост становника града Панчева била 41.6, а на националном нивоу 42.2.

Графикон 3. Број становника по старосним категоријама,

2018

Полна структура становништва

Број становника женског пола (51.3%) је већи за 2.7% од броја становника мушког пола (48.6%) у граду Панчево. На националном нивоу полна структура је иста : жене 51.31% мушкарци 48.69%.

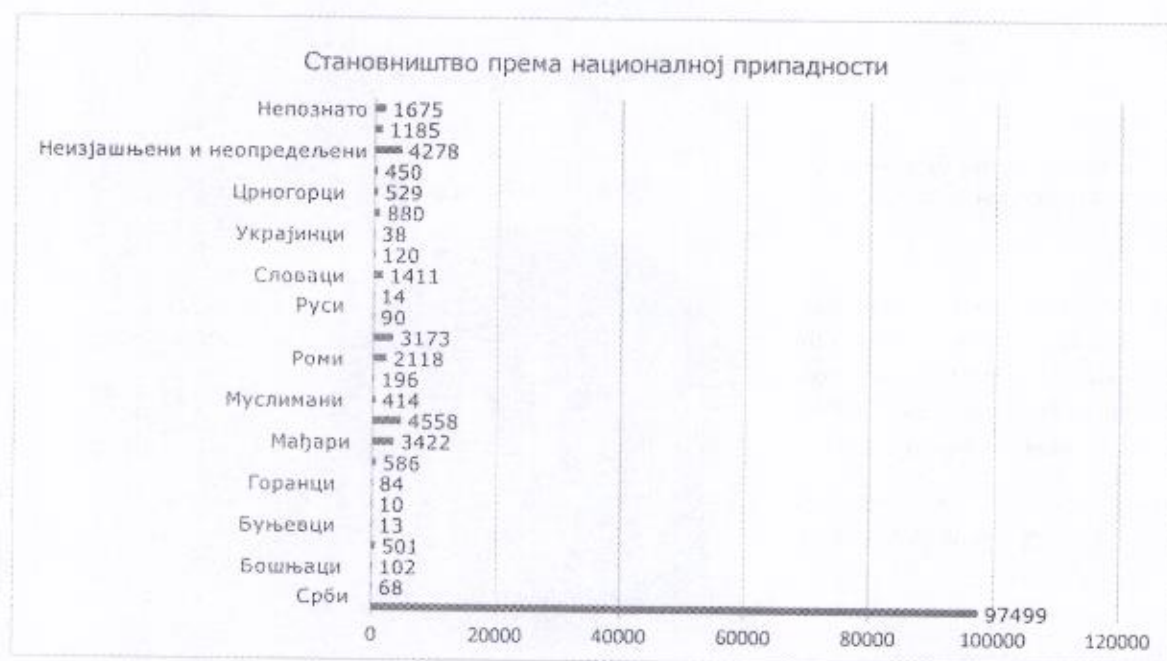

Графикон 4. Полна структура становништва, 2018.

Становништво према националној припадности

¹ Процена становништва 2018, РЗС.

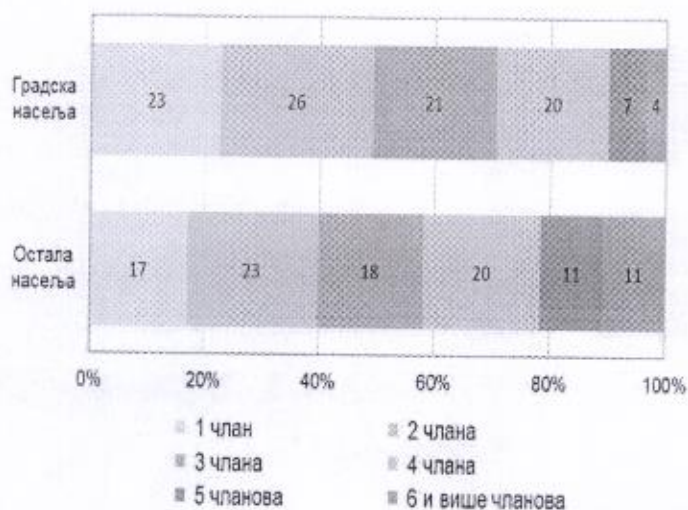
² Процена становништва 2018, РЗС.

Графикон 5. Национална припадност, 2011³.

Број домаћинстава

Највећи број домаћинстава у граду и насељеним местима Панчева броје два члана /26 односно 23%). Значајнија разлика између града и насељених места опажа се у заступљености вишечланих породица којих је у насељеним местима 11% , а само 4% у граду.

Графикон 6. Домаћинства према броју чланова, 2011.⁴

³ Попис становништва, домаћинстава и станова 2011, РЗС.

⁴ Попис становништва, домаћинстава и станова 2011, РЗС

Становништво према брачном статусу и структури породице

Према подацима пописа РЗС из 2011 године скоро половину или 49% пордица чине брачни пар са децом, око 25% чине брачн парови без деце као и у 14% ванбрачни пар са децом.

Структура породице према брачном статусу и структури породице у граду Панчево подудара се са

Графикон 7. Структура породице према

брачном статусу и деци, 2011

Графикон 8. Упоредни преглед односа према националном просеку, 2011.

Становништво према својини и правном основу по којем домаћинство користи стан

	Станови према својини					Настањени станови према основу по којем домаћинства користе стан				
	Укупно	Приватна својина 1 лица	Приватна својина 2 и више лица	Јавна/ државна својина	Остали облици	Укупно	Власништво	Закуп	Подстанарство	Сродство
Панчево	50089	41998	4253	551	578	42072	35525	872	2346	3309
Градска	37646	31197	3487	466	507	32237	26619	821	2090	2690
Остала	12443	10801	766	85	71	9835	8906	51	256	619

Табела 1. Приказ броја станова у својини једног или више лица, основ коришћења стана и однос градског и осталих подручја, попис 2011, РЗС

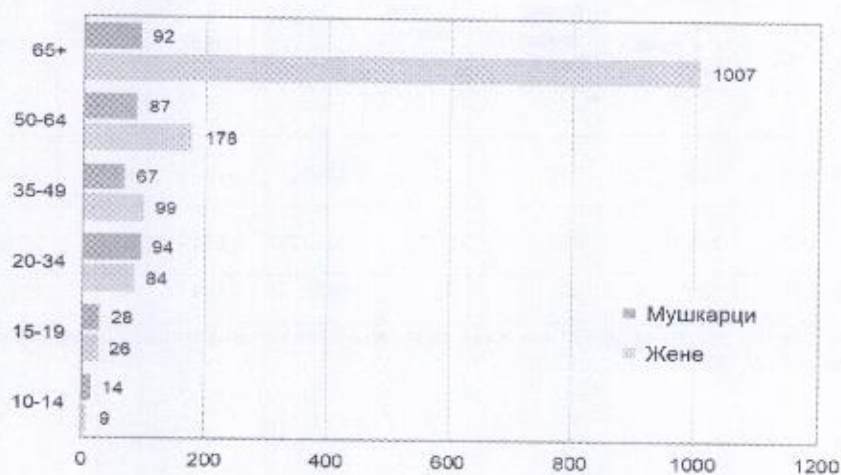
Становништво старо 15 и више година, по школској спреми и полу, 2011

Укупан број становника старости 15 година и више према попису 2011 је 105.892. У образовној структури становништва (становништво старости 15 и више година) највеће учешће има становништво са средњим образовањем (54,5%) и становништво са основним образовањем (19,5%), док становништво са завршеним вишим образовањем учествује са 5,5%, а са високим 9%. У укупном броју становника (старо 15 и више година) становништво без школске спреме учествује са 2,5%. Међу мушкарцима и женама постоје разлике у погледу стручне спреме. У односу на мушкарце већи проценат жена је основно образовања и мањи проценат средњег образовања у односу на становнике изнад 15 година мушког пола.

Графикон 9. Школска спрема по полу, 2011.

Стратегија развоја социјалне заштите Града Панчева 2020-2027

Графикон 10. Неписмена лица према старосним групама и полу, 2011

Становништво према инвалидитету и узроку инвалидности

Удео особа са инвалидитетом у укупном броју становника града Панчева је 6.55%, односно 8.088 становника, чији узроци инвалидитета су: проблеми са видом; проблеми са слухом; проблеми са ходом / пењањем уз степенице; проблеми са памћењем; и концентрацијом; проблеми са самосталношћу; проблеми са комуникацијом.

Град Панчево	Укупно становника	Особе са инвалидитетом		
		Укупно	Мушко	Женско
	123414	8088	3434	Укупно
Испод 15 година	17522	122	71	51
15-19	6687	61	31	30
20-29	16451	165	101	64
30-49	34599	799	454	345
50-59	19857	1373	708	665
60-64	9134	938	448	490
65 и више	19164	4630	1621	3009
Градска	90776	5709	2372	3337
Испод 15 година	12901	96	56	40
15-19	4858	43	20	23
20-29	12030	107	61	46
30-49	25850	545	309	236
50-59	14510	956	482	474
60-64	6729	641	298	343
65 и више	13898	3321	1146	2175
Остала	32638	2379	1062	1317
Испод 15 година	4621	26	15	11
15-19	1829	18	11	7
20-29	4421	58	40	18
30-49	8749	254	145	109
50-59	5347	417	226	191
60-64	2405	297	150	147
65 и више	5266	1309	475	834

Табела 2. Становништво према

статусу инвалидитета, старости, полу и типу насеља, 2011

У градском типу насеља највећи удео особа са инвалидитетом у укупном броју становника, има категорија старијих (65 и више година) 3.7%, затим становништво старости 50-59 са 1.1 %. У осталим типовима насеља доминира старосна категорија старијих (65 и више година) са 4%.

Графикон 11. Становништво према статусу инвалидитета, старости, полу и типу насеља, 2011

Становништво према радној активности

Од укупног броја радно активног становништва града Панчева 76% обавља неко занимање. Удео радно активног становништва у укупном броју становника је 41%.

Град	Пол	Укупно	Свега радно активних	Обављају занимање	Старост
Панчево	с	123414	50634	38648	
	м	60012	29213	22449	
	ж	63402	21421	16199	
Испод 15 година	с	17522	-	-	Испод 15 година
	м	8942	-	-	
	ж	8580	-	-	
15-19	с	6687	715	211	15-19
	м	3502	459	143	
	ж	3185	256	68	
20-24	с	7650	3559	2008	20-24
	м	3891	2082	1185	
	ж	3759	1477	823	
25-29	с	8801	6381	4656	25-29
	м	4421	3473	2545	
	ж	4380	2908	2111	
30-49	с	34599	27526	22119	30-49
	м	17430	15189	12360	
	ж	17169	12337	9759	
50-59	с	19857	10922	8470	50-59
	м	9604	6691	5222	
	ж	10253	4231	3248	
60-64	с	9134	1356	1017	60-64
	м	4276	1167	847	
	ж	4858	189	170	
65 и више	с	19164	175	167	65 и више
	м	7946	152	147	
	ж	11218	23	20	

Табела 3. Радно активно становништво по полу и старости, 2011.

8.2. Прилог 2 – Списак учесника консултативног процеса у изради планског документа

У процесу евалуације Стратегије развоја социјалне заштите града Панчева 2014-2018 као и у процесу израде новог планског документа учествовали су следеће установе и организације;

Установе социјалне заштите:

1. Центар за социјални рад „Солидарност“ Панчево
2. Сигурна кућа, прихватилиште за жене и децу жртве породичног насиља
3. Установа за смештај и збрињавање старих лица „Геронтолошки центар“ Панчево
4. Дом за смештај одраслих и старих „Долина сунца“
5. Установа за одрасле и старије Дом за ЛОМР „Срце у Јабуци“ Јабука
6. Дом за децу и омладину без родитељског старања „Споменак“ Панчево
7. Дневни боравак „Невен“ за децу са тешкоћама у развоју при ШОСО „Мара Мандић“;
8. Дом за слепа и слобовида лица „Збрињавање“ Панчево.

Организације цивилног друштва:

9. Градско Удружење пензионера
10. Друштво за помоћ МНРО;
11. Међуопштинска организација Савеза слепих Србије,
12. Међуопштинска организација глувих и наглувих ;
13. Удружење „Нова“ +;
14. Удружење „На пола пута“;
15. Савез инвалида рада;
16. Црвени Крст Панчево.

Друге установе и органи града Панчева:

17. Градска управа - Секретаријат
18. Канцеларија за младе,
19. Интерресорна комисија;
20. Дом здравља;
21. Национална служба за запошљавање.

1. The first part of the report is a general introduction to the subject of the study.

2. The second part of the report is a detailed description of the methods used in the study.

3. The third part of the report is a detailed description of the results of the study.

4. The fourth part of the report is a detailed description of the conclusions of the study.

5. The fifth part of the report is a detailed description of the recommendations of the study.

6. The sixth part of the report is a detailed description of the limitations of the study.

7. The seventh part of the report is a detailed description of the future research.

8. The eighth part of the report is a detailed description of the references.

9. The ninth part of the report is a detailed description of the appendices.

10. The tenth part of the report is a detailed description of the index.